

LIGA BANCHERILOR

INFO FINANCIAR

MARTIE 2015

Conținut:

1. Principalele evoluții ale economiei reale.....	3
2. Finanțele publice	13
3. Evoluții pe piețele monetară, creditară și valutară.....	17
4. Situația în sectorul bancar	27
5. Piața valorilor mobiliare	29
6. Evoluții și perspective ale economiei globale.....	31
7. Noutăți financiare	34

I. Principalele evoluții ale economiei reale ¹

Datele economice din primele trei luni ale anului 2015 sugerează o încetinire a creșterii economiei naționale. Potrivit prognozelor Ministerului Economiei al Republicii Moldova, în anul 2015 economia Republicii Moldova va scădea cu 1%. Totodată, potrivit prognozelor experților Băncii Mondiale, economia țării noastre va înregistra o diminuare cu 2% în acest an, pe fundalul recesiunii regionale și în special în Rusia, care este unul dintre partenerii comerciali de bază ai RM și sursa principală de remitențe.

Evoluțiile din sectorul economiei reale atestă o temperare în continuare a ritmurilor de creștere a principalilor indicatori economici. Astfel, în ianuarie și februarie indicatorii din sectorul industrial au înregistrat ritmuri de creștere mai mici comparativ cu primele două luni ale anului precedent. Deși, în primele două luni au fost înregistrate creșteri în sectorul serviciilor, ritmurile au fost mai moderate față de perioada similară din anul precedent. Totodată, comerțul intern a înregistrat creșteri mai mari comparativ cu primele două luni ale anului 2014.

De asemenea, pe fundalul embargoului Federației Ruse la unele produse moldovenești, și a unei cereri în scădere pe piețele externe, activitatea de comerț exterior a consemnat un declin semnificativ, volumul total al exporturilor în ianuarie-februarie 2015 comprimându-se cu 12,7%, iar cel al importurilor – cu 22,0% față de perioada similară din anul precedent. În acest context, și sectorul transporturilor ce este conex activității de comerț exterior înregistrează o restrângere a activității, volumul mărfurilor transportate consemnând o diminuare în luna martie cu 3,9% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Inflația înregistrează valori în creștere, reflectând în mare parte majorarea prețurilor la produsele alimentare și nealimentare ca urmare a deprecierei monedei naționale. Prețurile de consum ale populației au crescut în luna martie 2015 în medie cu 7,1% față de luna martie 2014. Totodată, pentru anul 2015 BNM anticipează o rată a inflației anuale de 5,8%.

În februarie 2015 câștigul salarial nominal mediu brut în economia națională a crescut cu 14,1% față de luna februarie din anul precedent, iar indicele câștigului salarial real a constituit 107,1%.

Tabel 1. Indicatori macroeconomici

	Variație procentuală			
	mart.2015/ mart.2014	ian.-mart. 2015 / ian.-mart. 2014	mart.2014 / mart. 2013	ian.-mart.2014 / ian.-mart. 2013
Producția industrială	6,8*	6,5**	0,8	6,9
Comerțul cu amănuntul	7,9*	...	8,5	...
Serviciile prestate populației	1,8*	...	20,1	...
Volumul mărfurilor transportate	-3,9	4,5	9,6	13,4
Comerțul exterior				
- Export	-12,1*	-12,7**	-4,2	-2,8
- Import	-26,8*	-22,0**	-1,0	-2,0
Câștigul salarial mediu lunar				
- Nominal	14,1*	...	7,3	9,1
- Real	7,1*	...	1,5	3,5
Prețurile de consum ale populației	7,1	6,1	5,7	5,4
Prețurile producătorului în industrie	6,2	5,7	5,2	4,9
Cursul de schimb mediu MDL/USD***	-37,9	-34,4	-9,7	-9,9
Cursul de schimb mediu MDL/EUR***	-8,5	-10,9	-16,8	-14,0
		Martie 2015		Martie 2014
Rata dobânzii de politică monetară (%)		13,5		3,5

* febr. 2015 / febr. 2014

** ian.-febr. 2015 / ian.-febr. 2014

*** apreciere (+), depreciere (-)

¹ Sursa: datele oficiale ale Biroului Național de Statistică la situația din 25.04.2015

Producția industrială

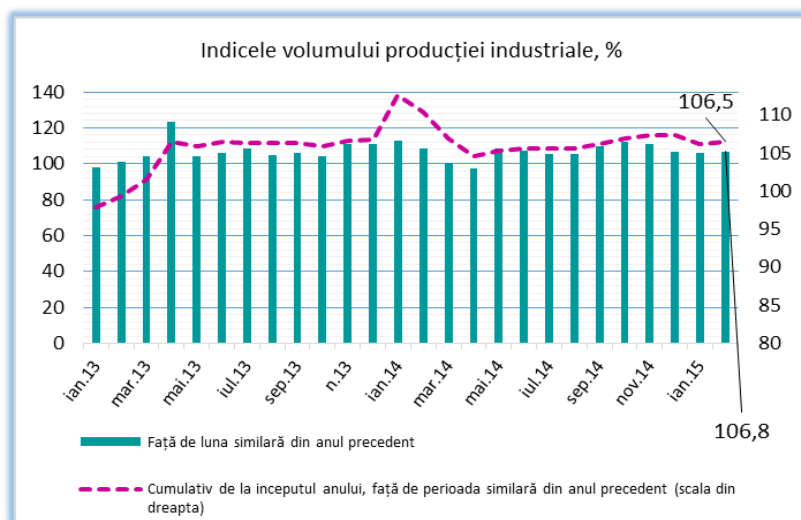
În luna februarie 2015, rata anuală de creștere a volumului producției industriale s-a accelerat cu 0,6 puncte procentuale față de intervalul anterior atingând nivelul de 6,8%, evoluție determinată de creșterile de ritm consemnate de sectorul manufacturier și sectorul extractiv. Astfel, față de luna februarie 2014 volumul producției a crescut cu 14,7% în sectorul manufacturier și cu 53,1% în sectorul energetic, și a scăzut cu 8,6% în sectorul energetic. Totodată, deși au înregistrat valori pozitive, ritmurile de creștere a volumului producției industriale au fost mai temperate comparativ cu primele două luni ale anului precedent (ex: 6,8% în februarie 2015 față de 8,3% în februarie 2014).

În ianuarie-februarie 2015 volumul producției industriale a crescut cu 6,5% față de perioada similară din anul precedent. În perioada similară din anul precedent acest indicator constituia 10,4%.

Tabel 2. Producția industrială (în % față de luna similară a anului precedent)

	ian.	febr.	mart.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
2014	112,6	108,3	100,8	97,6	108,5	107,2	105,5	105,3	110,0	112,3	110,8	106,7
2015	106,2	106,8										

Creșterea cumulativă cu 6,5% a producției industriale în primele două luni ale anului a fost susținută în special de sporul cu 10,6% înregistrat de ramura industriei prelucrătoare, cu o contribuție de 6,9 puncte procentuale la creșterea totală a sectorului industrial, cât și de creșterea cu 32,2% a volumului producției din sectorul extractiv, cu o contribuție pozitivă la creșterea indicelui general de 0,2 puncte procentuale. Totodată, volumul producției industriale în sectorul energetic a scăzut cu 1,6%.

Cele mai mari creșteri în industria prelucrătoare în ianuarie-februarie 2015 au fost înregistrate în unele ramuri ale industriei alimentare, care per ansamblu a înregistrat o creștere cu 10,7% a volumului producției (ex: prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – cu 50,5%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 25,0%, fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase – cu 21,6%, producția de băuturi răcoritoare nealcoolice și ape minerale – cu 16,8%, fabricarea vinurilor din struguri – cu 3,5%, fabricarea pâinii – cu 3,0%, fabricarea produselor lactate – cu 2,5%), precum și la fabricarea de mașini, utilaje și echipamente – de 2,1 ori, fabricarea echipamentelor electrice – de circa 2 ori, în industria metalurgică – cu 76,2%, la prelucrarea lemnului și fabricarea produselor din lemn cu excepția mobilei – cu 17,9%, fabricarea substanțelor și a produselor chimice – cu 12,9%, fabricarea produselor farmaceutice de bază – cu 5,7%, fabricarea produselor textile – cu 3,2%, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte – cu 6,2%, fabricarea de mobilă – cu 4,4%.

Totodată, au fost înregistrate reduceri ale producției industriale în așa activități precum: fabricarea produselor de tutun – cu 75,4%, distilarea, rafinarea și mixarea băuturilor alcoolice – cu 47,6%, fabricarea hârtiei – cu 13,6%, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice – cu 6,8%, producția, prelucrarea și conservarea cărnii și produselor din carne – cu 2,3%, fabricarea produselor de morărit, a amidonului și produselor din amidon – cu 1,2%.

Evoluția prețurilor în industrie

Prețurile producătorului în industrie au crescut în primul trimestru al anului 2015 cu 5,7% față de perioada similară din anul precedent.

În luna martie 2015 ritmul anual de creștere a prețurilor producătorului în industrie a constituit 6,2%. Prețurile în industria prelucrătoare au sporit cu 6,9%, în industria extractivă – cu 4,6%, iar în sectorul energetic – cu 0,8%.

Comerțul interior și serviciile de piață prestate

În februarie 2015 volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul (cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete) a înregistrat o creștere (în prețuri comparabile) cu 7,9% față de luna corespunzătoare din anul precedent, iar volumul încasărilor din servicii de piață prestate populației – cu 1,8%.

În comerțul cu ridicata (cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete) valoarea cifrei de afaceri a înregistrat o creștere (în prețuri curente) cu 21,3% comparativ cu luna februarie 2014, iar volumul încasărilor din servicii de piață prestate întreprinderilor – cu 8,3%.

Tabel 3. Dinamica cifrei de afaceri în activitatea de comerț în 2014-2015 (față de luna similară a anului precedent), %

		ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
Comerțul cu amănuntul *	2014	0,8	3,9	8,5	3,1	-0,5	5,5	6,3	13,1	3,1	18,2	9,0	18,4
	2015	5,5	7,9										
Comerțul cu ridicata **	2014	19,9	17,2	31,0	8,8	25,1	16,3	11,3	8,0	20,1	1,7	0,2	2,1
	2015	6,9	21,3										

* în prețuri comparabile

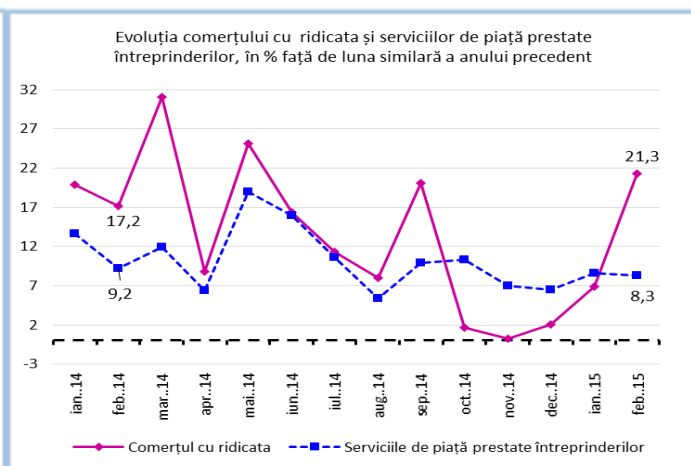
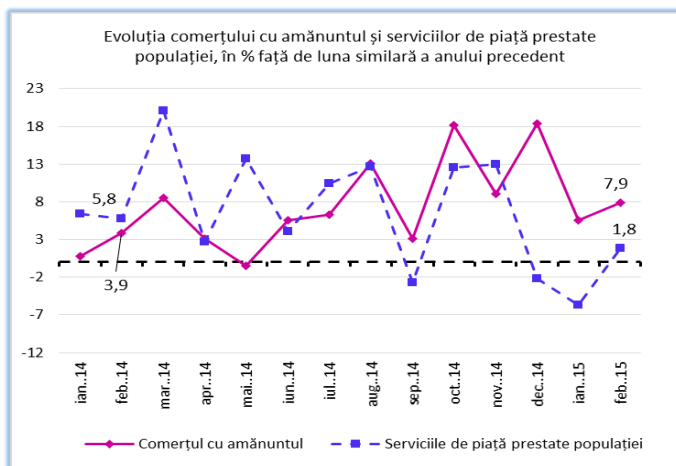
** în prețuri curente

Tabel 4. Dinamica cifrei de afaceri a serviciilor în 2014-2015 (față de luna similară a anului precedent), %

		ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
Serviciile prestate populației *	2014	6,4	5,8	20,1	2,7	13,7	4,1	10,4	12,7	-2,7	12,5	13,0	-2,2
	2015	-5,7	1,8										
Serviciile prestate întreprinderilor **	2014	13,6	9,2	11,9	6,4	19,0	15,9	10,6	5,4	9,9	10,3	7,0	6,5
	2015	8,6	8,3										

* în prețuri comparabile

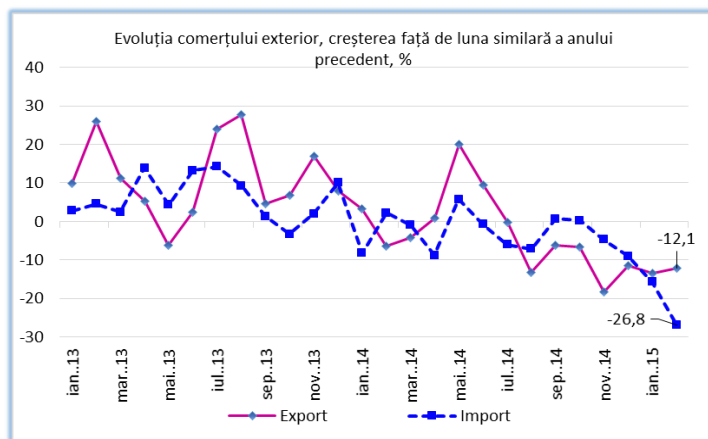
** în prețuri curente

Comerțul exterior

Analiza evoluției principalilor indicatori din sectorul comerțului exterior atestă un trend general descrescător, în special începând cu luna septembrie anul precedent, care a fost determinat în principal de scăderea exporturilor către Federația Rusă, odată cu introducerea de către aceasta a embargoului la unele produse moldovenești, cât și de scăderea importurilor pe fundalul diminuării remitențelor ce reprezintă o sursă a venitului disponibil al unei părți importante a populației.

În februarie 2015, exporturile de mărfuri s-au diminuat cu 12,1% față de luna similară din anul precedent, iar importurile – cu 26,8%.

Cumulativ în primele două luni ale anului 2015, exporturile de mărfuri au înregistrat o scădere cu 12,7% față de perioada similară din anul precedent, iar importurile – cu 22,0%.

Tabel 5. Evoluția exporturilor (față de luna similară a anului precedent), %

	ian.	febr.	mart.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
2013	12,2	27,2	12,1	6,2	-4,8	3,7	25,7	29,6	5,3	8,2	18,1	9,3
2014	3,2	-6,3	-4,2	0,8	20,1	9,4	-0,2	-13,2	-6,2	-6,6	-18,3	-11,5
2015	-13,4	-12,1										

Tabel 6. Evoluția importurilor (față de luna similară a anului precedent), %

	ian.	febr.	mart.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
2013	2,8	4,5	2,4	14,0	-4,3	13,3	14,2	9,3	1,4	-3,3	1,9	10,0
2014	-8,2	2,3	-1,0	-8,8	5,8	-0,7	-6,1	-7,1	0,7	0,3	-4,7	-9,0
2015	-15,7	-26,8										

În total, în perioada ianuarie-februarie 2015 au fost realizate exporturi în volum de 313,3 milioane dolari SUA și importuri în volum de 573,6 milioane dolari SUA. Deficitul comercial a constituit 260,3 milioane dolari SUA, în scădere cu 30,8% comparativ cu ianuarie-februarie 2014. **Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în primele două luni ale anului 2015 a constituit 54,6% față de 48,8% în perioada corespunzătoare din anul 2014.**

În structură pe grupuri de țări, ponderea exporturilor și ponderea importurilor realizate în ianuarie-februarie 2015 în/din țările Uniunii Europene în totalul exporturilor și totalul importurilor a crescut comparativ cu aceeași perioadă din anul 2014 și a constituit, respectiv, 67,3% și 42,3%. **Cele mai multe exporturi au fost realizate în România – 20,0% din total, iar cele mai multe importuri – din Federația Rusă – 22,3%.**

De menționat, că **exporturile realizate în perioada analizată în țările Uniunii Europene au crescut cu 6,7%, însă importurile s-au diminuat cu 11,8%**. Totodată, atât exporturile cât și importurile către/din țările CSI s-au micșorat, respectiv cu 46,0% și 28,3%.

Tabel 7. Structura comerțului exterior pe grupuri de țări

	Ianuarie-februarie 2015		Structura pe grupuri de țări %		Contribuția la creșterea/scăderea exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-februarie 2014	ianuarie-februarie		ianuarie-februarie	
			2014	2015	2014	2015
Export	313,3	87,3	100,0	100,0	-2,0	-12,7
UE 28	210,8	106,7	55,1	67,3	6,9	3,7
CSI	62,4	54,0	32,2	19,9	-7,4	-14,8
alte țări	40,1	87,5	12,7	12,8	-1,5	-1,6
Import	573,6	78,0	100,0	100,0	-2,6	-22,0
UE 28	242,4	78,2	42,2	42,3	1,4	-9,2
CSI	184,4	71,7	35,0	32,1	-1,7	-9,9
alte țări	146,8	87,4	22,8	25,6	-2,3	-2,9
Balanța comercială	-260,3	69,2	100,0	100,0	x	x
UE 28	-31,6	28,1	29,8	12,1	x	x
CSI	-122,0	86,0	37,7	46,9	x	x
alte țări	-106,7	87,3	32,5	41,0	x	x

În ianuarie-februarie 2015 (conform Clasificării Standard de Comerț Internațional) s-au diminuat exporturile de cereale și preparate pe bază de cereale (cu 14,1%), articole din minerale nemetalice (cu 50,8%), băuturi alcoolice și nealcoolice (cu 14,1%), produse medicinale și farmaceutice (cu 79,2%), fire, țesături și articole textile (cu 25,3%), mobilă (cu 10,9%), vehicule rutiere (cu 51,0%), îmbrăcăminte și accesorii (cu 22,4%), carne și preparate din carne (cu 52,8%), articole prelucrate din metal (cu 30,8%), legume și fructe (cu 2,6%), tutun brut și prelucrat (cu 14,6%), produse chimice organice (cu 4,9%), petrol și produse petroliere (cu 17,5%) și de alte bunuri. Totodată, s-au marcat creșteri la exporturile de zahăr, preparate pe bază de zahăr și miere (de 3,0 ori), mașini și aparate electrice (cu 2,3%), uleiuri esențiale și substanțe parfumate (cu 42,9%), animale vii (de 47,3 ori), metale neferoase (de 4,0 ori), minereuri metalifere și deșeuri de metale (cu 8,7%), materiale plastice sub forme primare (cu 65,2%), mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor (cu 46,2%), lemn și plută (de 2,8 ori) și de alte bunuri.

În perioada analizată s-au diminuat importurile de gaz și produse industriale obținute din gaz (cu 21,2%), petrol și produse petroliere (cu 33,9%), produse medicinale și farmaceutice (cu 44,4%), fire, țesături și articole textile (cu 23,7%), energie electrică (cu 98,5%), mașini și aparate electrice (cu 12,7%), legume și fructe (cu 25,1%), vehicule rutiere (cu 14,2%), articole din minerale nemetalice (cu 28,6%), cereale și produse pe bază de cereale (cu 40,7%), îmbrăcăminte și accesorii (cu 28,8%), îngrășăminte minerale sau chimice (cu 32,5%), mobilă (cu 41,2%), carne și preparate din carne (cu 59,0%), băuturi alcoolice și nealcoolice (cu 45,9%), zahăr și preparate pe bază de zahăr (cu 63,9%) și de alte bunuri. Totodată, au sporit importurile de metale neferoase (de 2,1 ori), tutun brut și prelucrat (cu 73,6%), instrumente și aparate profesionale, științifice și de control (cu 34,4%), cărbune și cocs (de 2,2 ori), mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor (de 3,4 ori), produse chimice organice (cu 33,4%), îngrășăminte naturale (cu 34,0%) și de alte mărfuri.

În structură pe cele mai importante țări partenere, de menționat diminuarea exporturilor către Federația Rusă - cu 57,9%, Ucraina – cu 67,3%, Grecia – cu 56,1%, Italia – cu 10,7%, Turcia – cu 21,1%, Bulgaria – cu 39,8%, Polonia (cu 16,4%), și creșterea exporturilor către Regatul Unit al Marii Britanii – cu 69,5%, SUA – cu 41,7%, România – cu 18,4%, Belarus – cu 12,8%, Franța – cu 25,4%, Olanda – cu 93,3%, Liban – de 3,2 ori.

În ianuarie-februarie 2015 importurile din majoritatea țărilor - parteneri comerciali principali ai RM au fost în scădere: importurile din Federația Rusă au scăzut cu 23,1%, Ucraina – cu 37,7%, România – cu 24,3%, China – cu 12,4%, Germania – cu 14,7%, Italia – cu 24,6%, Turcia – cu 8,8%, Belarus – cu 49,5%, Polonia - cu 13,6%. Totodată, importurile din Japonia au crescut de 2,3 ori.

Tabel 8. Cele mai importante țări partenere în derularea exporturilor (89,4% din total exporturi)

	Ian.-febr.2015		Structura, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ian.-febr. 2014	ianuarie-februarie 2014	ianuarie-februarie 2015
EXPORT - total	313,3	87,3	100,0	100,0
din care:				
România	63,6	118,4	15,0	20,3
Italia	39,6	89,3	12,3	12,6
Federația Rusă	30,7	42,1	20,3	9,8
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	26,7	169,5	4,4	8,5
Germania	20,9	93,8	6,2	6,7
Belarus	16,3	112,8	4,0	5,2
Franța	11,8	125,4	2,6	3,8
Turcia	11,6	78,9	4,1	3,7
Polonia	8,9	83,6	3,0	2,8
Olanda	7,4	193,3	1,1	2,4
Kazahstan	6,5	124,7	1,5	2,1
Ucraina	6,5	32,7	5,5	2,1
Republica Cehă	5,2	135,1	1,1	1,7
Grecia	5,2	43,9	3,3	1,6
Elveția	5,1	160,1	0,9	1,6
SUA	4,4	141,7	0,9	1,4
Austria	3,5	100,0	1,0	1,1
Bulgaria	3,3	60,2	1,5	1,1
Liban	2,8	de 3,2 ori	0,2	0,9

Tabel 9. Cele mai importante țări partenere în derularea importurilor (87,7% din total importuri)

	Ian.-febr.2015		Structura, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ian.-febr. 2014	ianuarie-februarie 2014	ianuarie-februarie 2015
IMPORT - total	573,6	78,0	100,0	100,0
din care:				
Federația Rusă	128,2	76,9	22,7	22,3
România	71,3	75,7	12,8	12,4
China	58,1	87,6	9,0	10,1
Germania	44,3	85,3	7,1	7,7
Ucraina	42,0	62,3	9,2	7,3
Turcia	36,0	91,2	5,4	6,3
Italia	29,1	75,4	5,3	5,1
Polonia	14,3	86,4	2,3	2,5
Austria	11,7	66,1	2,4	2,0
Franța	9,0	66,0	1,9	1,6
Japonia	9,0	de 2,3 ori	0,5	1,6
Ungaria	8,6	68,8	1,7	1,5
Belarus	8,4	50,5	2,3	1,5
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	7,7	81,0	1,3	1,3
Olanda	6,7	87,5	1,0	1,2
SUA	6,4	75,2	1,2	1,1
Republica Cehă	6,2	64,3	1,3	1,1
Bulgaria	6,1	77,5	1,1	1,1

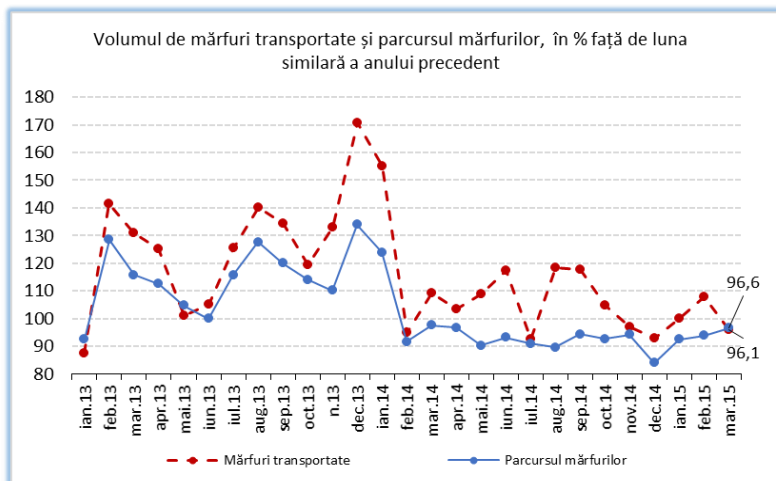
Transporturi

În luna martie 2015 volumul mărfurilor transportate de întreprinderile de transport de toate tipurile a scăzut cu 3,9% comparativ cu luna martie 2014.

Totodată, cumulativ pentru primele trei luni ale anului 2015 acesta s-a majorat cu 4,5% față de perioada similară a anului precedent și a constituit circa 2,4 mil. tone. În structură pe tipuri de transport, creșteri au fost înregistrate în transportul auto – cu 9,4%, volumul de mărfuri transportate constituind 51,6% din total, și în transportul fluvial – cu 9,2%.

De menționat că, volumul de mărfuri transportate de întreprinderile de transport feroviar (47,5% din volumul total) în primele trei luni ale anului 2015 a scăzut cu 0,3% față de perioada similară a anului precedent.

Parcursul mărfurilor a scăzut în luna martie 2015 cu 3,4% față de luna similară a anului precedent. Totodată, în transportul feroviar a fost consemnată o creștere a parcursului cu 2,6%. În ianuarie-martie 2015 parcursul mărfurilor a totalizat 827,0 mil. tone-km, sau cu 5,3% mai puțin față de aceeași perioadă a anului precedent.

Tabel 10. Volumul mărfurilor transportate pe moduri de transport (în % față de luna similară a anului precedent)

	ian.	febr.	mart.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
2014	155,2	95,0	109,3	103,4	108,9	117,2	92,6	91,5	118,5	104,8	97,6	92,8
2015	99,9	108,0	96,1									

Tabel 11. Volumul mărfurilor transportate pe moduri de transport

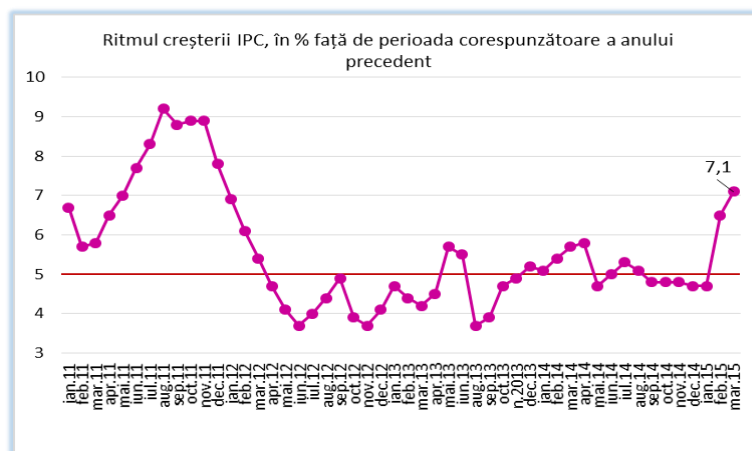
	Martie 2015	Martie 2015 în % față de martie 2014	ian.-mart. 2015	ian.-mart. 20145 în % față de ian.-mart. 2014
Total, mii tone	918,0	96,1	2376,3	104,5
– feroviar	390,0	95,9	1128,7	99,7
– auto	515,0	97,4	1226,1	109,4
– fluvial	12,0	66,2	21,3	109,2
– aerian	0,05	87,0	0,2	88,9

Evoluția inflației

În martie 2015 prețurile medii de consum au crescut cu 0,9% comparativ cu luna februarie, în contextul creșterii prețurilor cu 1,3% la produsele alimentare, cu 0,9% la mărfurile nealimentare, și cu 0,2% - la serviciile prestate populației.

Din categoria produselor alimentare pot fi menționate scumpirile la următoarele produse; legume și fructe proaspete – cu 4,4% și 6,8%, respectiv; produse lactate și pâine – cu câte 0,6%: zahăr și ulei vegetal – cu 5,3% și 2,3%, respectiv; și ieftinirea prețurilor la ouă și carne – cu 20,9% și 0,7%, respectiv. Din mărfurile nealimentare, de menționat creșterea prețurilor la medicamente – cu 2,7%, confecții – cu 1,7%, materiale de construcții – cu 1,3% și la combustibili – cu 0,6%. La serviciile prestate populației poate fi menționată majorarea prețurilor în alimentația publică – cu 0,5% și reducerea prețurilor pentru serviciile transportului aerian de pasageri – cu 5,6%.

Rata anuală a inflației (IPC) în luna martie 2015 s-a majorat cu 0,6 puncte procentuale față de nivelul lunii precedente, constituind 7,1%, și s-a situat peste limita superioară a intervalului de variație de ±1,5 puncte procentuale de la ținta inflației de 5,0%.

Tabel 12. Evoluția ratei inflației, %

	Martie 2015 față de:		
	Februarie 2015	Decembrie 2014	Martie 2014
TOTAL	0,9	3,9	7,1
Produsele alimentare	1,3	4,3	7,0
Mărfurile nealimentare	0,9	5,6	10,7
Servicii	0,2	1,0	2,1

Spre informare: Potrivit Strategiei politicii monetare pe termen mediu ținta inflației stabilită de Banca Națională a Moldovei constituie 5,0% anual, cu o posibilă deviere de $\pm 1,5$ puncte procentuale.

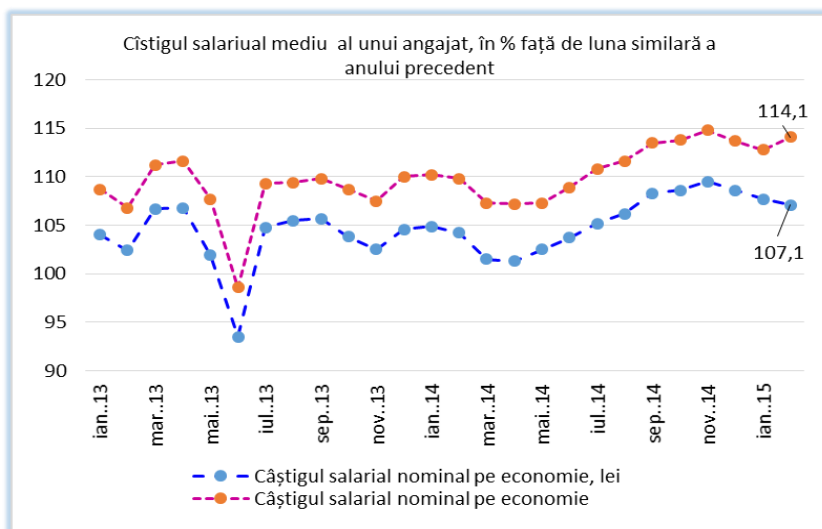
Totodată, conform raportului asupra inflației nr.1 al BNM din februarie 2015, pentru anul 2015 rata medie anuală a inflației IPC a fost estimată la nivelul de 5,8%, cu 0,9 puncte procentuale superior nivelului anticipat în cadrul Raportului asupra inflației nr.4, 2014, iar pentru anul 2016, inflația prognozată este de 6,1%, sau cu 1,5 puncte procentuale mai mult față de proiecția anterioară.

Remunerarea muncii și ocuparea forței de muncă

În luna februarie 2015 câștigul salarial nominal mediu brut în economia națională a crescut cu 14,1% față de aceeași perioadă din anul precedent și a constituit 4241,2 lei.

În sectorul real salariul mediu a constituit 4321,0 lei, iar în sfera bugetară – 4055,5 lei.

Indicele câștigului salarial real pentru luna februarie 2015 față de luna februarie 2014 a constituit 107,1% (calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum).

Tabel 13. Câștigul salarial mediu (în % față de luna similară a anului precedent)

		ian.	febr.	mart.	apr.	mai	iun	iul	aug	sept.	oct	n.	dec.
Real	2014	104,9	104,2	101,5	101,3	102,5	103,7	105,2	106,2	108,3	108,6	109,5	108,6
	2015	107,7	107,1										
Nominal	2014	110,2	109,8	107,3	107,2	107,3	108,9	110,8	111,6	113,5	113,8	114,8	113,7
	2015	112,8	114,1										
Lei	2014	3777,4	3719,9	3912,4	4009,1	4032,6	4203,9	4328,8	4276,9	4267,7	4309,5	4354,9	4865,4
	2015	4260,6	4241,2										

În diviziune pe activități economice, cele mai mari câștiguri salariale au fost înregistrate în domeniul informației și comunicații și ramura producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat. Angajații din aceste industrii au ridicat în luna februarie 2015 un salariu mediu de 8889,3 lei și, respectiv, 7353,5 lei. Sectorul activității financiare și de asigurări a înregistrat un salariu mediu de 7305,5 lei. La polul opus, cu cele mai mici salarii, se situează angajații din agricultură, silvicultură și pescuit. Câștigul salarial mediu în acest sector a constituit 2576,2 lei.

Spre informare: În anul 2014 câștigul salarial mediu din economia națională a constituit 4172,0 lei, majorându-se în valoare nominală față de anul 2013 cu 10,8%, iar în termeni reali – cu 5,4%.

La situația din 1 ianuarie 2015, numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, a fost de 20,7 mii persoane.

Numărul șomerilor, determinat conform definiției Biroului Internațional al Muncii, în anul 2014 a fost de 47,5 mii persoane, fiind cu 15,6 mii persoane mai mic față de anul 2013. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații – 60,8% din total numărul de șomeri, la fel și persoanele din mediul urban – 61,9%. Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară s-a diminuat în anul 2014 comparativ cu anul 2013 de la 5,1% la 3,9%.

La 1 ianuarie 2015 numărul total al populației stabile în Republica Moldova a constituit 3555,2 mii persoane, din care populația urbană a constituit 1507,3 mii persoane, iar populația rurală – 2047,9 mii persoane. Față de 1 ianuarie 2014 numărul total al populației a scăzut cu 2,4 mii persoane.

II. Finanțele publice²

Executarea bugetului public național

În prima lună a anului 2015³ la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 2620,3 mil. lei, reprezentând 101,4% din sarcinile stabilite pe perioada de gestiune. Comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent veniturile au crescut cu 11,0%. Veniturile fiscale s-au cifrat la 2359,5 mil. lei, sau 90,0% din total venituri. Cheltuielile efectuate din bugetul public național în ianuarie 2015 au însumat 2853,1 mil. lei, sau cu 19,1% mai mult față de ianuarie anul precedent. Cheltuielile efectuate au reprezentat 70,3% față de prevederile perioadei gestionare.

Executarea bugetului public național în ianuarie 2015 s-a soldat cu un deficit de 232,8 mil. lei.

În ianuarie 2015 pentru susținerea bugetului și finanțarea proiectelor au fost debursate granturi în sumă de 50,1 mil. lei, dintre care: granturi interne – 9,6 mil. lei și granturi externe – 40,5 mil. lei.

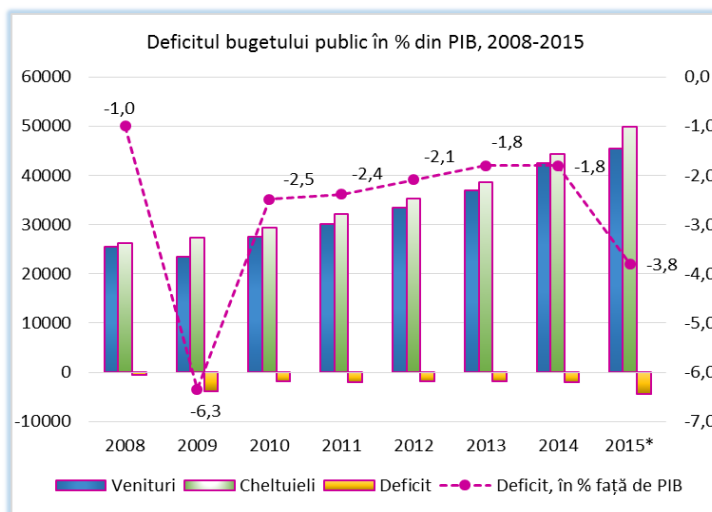
Tabel 14. Evoluția executării bugetului public național, mil. lei

		ian.	febr.	mart.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
Venituri	2014	2359,7	5018,3	8413,2	11796,9	14768,6	18847,0	22170,2	26944,5	30454,0	34238,2	37681,9	42446,0
	2015	2620,3											
Cheltuieli	2014	2395,3	5353,9	8783,2	11888,6	15311,0	19312,0	22687,2	26615,5	30533,6	34818,3	38762,7	44393,0
	2015	2853,1											
Profit (+)/ Deficit (-)	2014	-35,6	-335,6	-70,0	-91,7	-542,4	-465,0	-517,0	-329,0	-79,6	-580,0	-1080,8	-1947,0
	2015	-232,8											

Spre informare: În anul 2014 deficitul bugetului public a constituit 1,75% din produsul intern brut.

Totodată, deficitul bugetului public ca pondere din PIB⁴ preconizat pentru anul 2015 va crește până la 3,8%.

Pentru anul 2015 este prevăzut un deficit al bugetului de stat în sumă de 3976,5 mil. lei.

*2015- preconizat

² Sursa: datele oficiale ale Ministerului Finanțelor al RM

³ Pentru luna februarie 2015 datele lipsesc la momentul publicării buletinului

⁴ În 2015, conform estimărilor, PIB va constitui în prețuri curente 118,3 miliarde lei în 2015

Datoria de stat

La 31 martie 2015 soldul datoriei de stat a constituit 29901,3 mil. lei, și a crescut cu 2430,7 mil. lei, sau cu 8,8%, de la începutul anului.

În structură, 22,8% din total datorie de stat au fost reprezentate de datoria de stat internă, și 77,2% - datoria de stat externă.

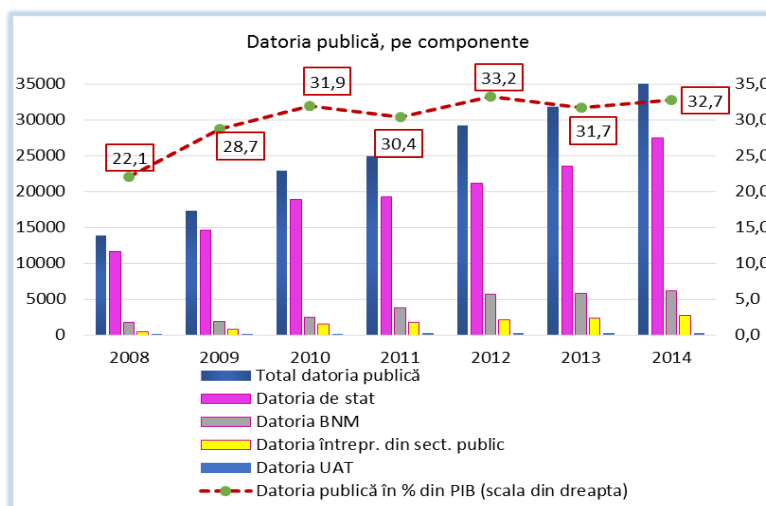
Soldul datoriei de stat interne a constituit 6829,6 mil. lei, fiind în diminuare cu 245,8 mil. lei, sau cu 3,5%, față de începutul anului.

Soldul datoriei de stat externe a însumat 23071,7 mil. lei, la 31.03.2015, sau cu 2676,4 mil. lei mai mult comparativ cu începutul anului. Exprimată în dolari SUA, aceasta s-a micșorat cu 50,8 mil. dolari față de începutul anului, constituind 1255,3 mil. dolari.

Ponderea datoriei de stat în PIB, conform prevederilor legii bugetului de stat pentru anul 2015, va crește în anul 2015 până la nivelul de 31,9%, față de nivelul înregistrat în anul 2014 de 24,6%. La situația din 31 decembrie 2015, datoria de stat internă nu va depăși 7 582,2 milioane de lei, iar datoria de stat externă – 1 472,4 milioane de dolari SUA.

Spre informare: La situația din 31 decembrie 2014, soldul datoriei sectorului public a constituit 36562,8 mil. lei, inclusiv 1731,0 mil. dolari SUA datorie publică externă și 9532,3 mil. lei datorie publică internă.

Ponderea datoriei sectorului public în PIB, la situația din 31 decembrie 2014, a constituit 32,7% (inclusiv ponderea datoriei publice externe - 24,2%, și datoriei publice interne - 8,5%).

Tabel 15. Evoluția principalilor indicatori macroeconomici, 2010 – 2014

	2010	2011	2012	2013	2014*
<u>Conturi naționale:</u>					
PIB, mil.lei	71885,0	82349,0	88228,0	100510,0	111501,4
PIB real, în % față de anul precedent	107,1	106,8	99,3	109,4	104,6
PIB, mil. USD	5813,0	7016,2	7284,2	7982,9	7942,4
Formarea brută de capital, mil.lei	16911	19904	20861	24783	27441
Formarea brută de capital, în % din PIB	23,5	24,2	23,6	24,7	24,6
<u>Productia industrială:</u>					
Producția industrială, mil.lei	28140,1	34194,4	36362,2	39024,3	36781,1
Producția industrială, în % față de anul precedent	109,3	109,5	98,1	106,8	107,3
<u>Productia agricolă:</u>					
Producția agricolă, mil. lei	19873	22619	19922	23814	27071
Producția agricolă, în % față de anul precedent	107,9	105,0	77,7	139,1	108,2
<u>Activitatea investițională:</u>					
Investițiile în active materiale pe termen lung, mil. lei	13804,8	16449,5	17153,9	18635,7	20352,5
Investiții în active materiale pe termen lung, în % față de anul precedent	122,6	112,5	98,9	101,5	101,8
<u>Comertul exterior</u>					
Export, mil.USD	1541,5	2216,8	2161,9	2428,3	2339,5
Export, în % față de anul precedent	120,1	143,8	97,5	112,3	96,3
Import, mil.USD	3855,3	5191,3	5212,9	5492,4	5317,0
Import, în % față de anul precedent	117,6	134,7	100,4	105,4	96,8
Export net, mil. USD	-2313,8	-2974,5	-3051,0	-3064,1	-2977,5
Export net, în % din PIB	-39,8	-42,4	-41,9	-38,4	-37,5
Contul curent, mil.USD	-437,4	-773,4	-538,2	-398,6	...
Contul curent, în % din PIB	-7,5	-11,0	-7,4	-5,0	...

	2010	2011	2012	2013	2014*
<u>Bugetul public național:</u>					
Venituri	27540,2	30139,7	33530,3	36908,5	42455,8
Cheltuieli	29326,4	32100,9	35373,5	38673,3	44402,5
Deficit	-1786,2	-1961,2	-1843,2	-1764,6	-1946,7
Deficit, în % din PIB	-2,5	-2,4	-2,1	-1,8	-1,7
<u>Datoria de stat:</u>					
Datoria de stat internă, mil. lei	5304,90	5841,90	6158,94	6675,8	7075,4
Datoria externă guvernamentală directă și garantată, mil. USD	1348,67	1521,35	1762,56	1774,91	...
Datoria externă guvernamentală directă și garantată în % din PIB	23,2	21,7	24,2	22,2	...
<u>Venituri ale populației:</u>					
Câștigul salarial nominal mediu lunar pe economie, în lei	2971,7	3042,2	3386,2	3674,2	4172,0
<i>în % față de anul precedent</i>	108,2	111,0	111,3	108,3	110,8
Câștigul salarial real pe economie					
<i>în % față de anul precedent</i>	100,7	103,1	106,4	103,5	105,4
<u>Preturi:</u>					
IPC, în % față de anul precedent	107,4	107,6	104,6	104,6	105,1
IPC, în % față de luna decembrie a anului precedent	108,1	107,8	104,1	105,2	104,7

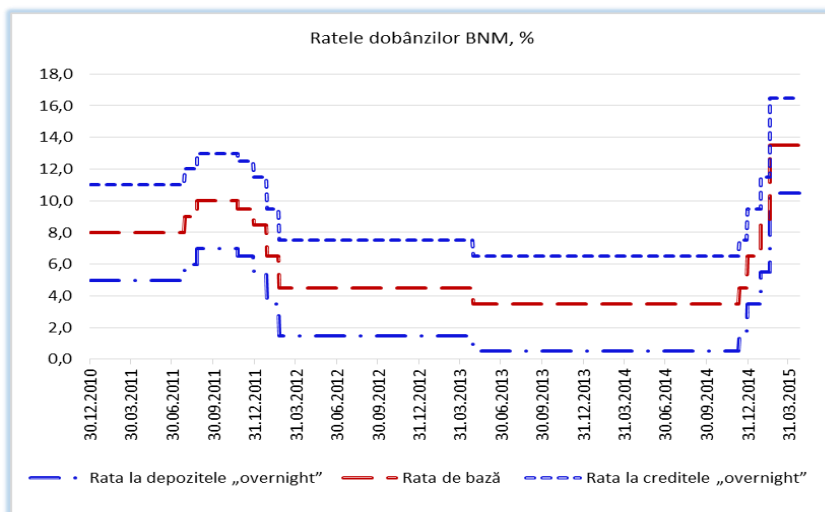
* date preliminare

III. Evoluții pe piețele monetară, creditară și valutară⁵

Ratele dobânzilor la instrumentele de reglementare monetară

Potrivit datelor oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei, în ședința din 26 martie 2015, **Consiliul de administrație al BNM a decis menținerea nivelurilor în vigoare ale ratelor dobânzilor la instrumentele de politică monetară.** Astfel, rata de bază a BNM (aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt) constituie 13,5%. Ratele la depozitele și creditele "overnight" constituie, respectiv, 10,5% și 16,5%.

De menționat, că începând cu perioada de menținere a rezervelor obligatorii în lei moldovenești 8 martie 2015 – 7 aprilie 2015 - **norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase** în lei moldovenești și în valută neconvertibilă constituie 18,0% din baza de calcul. Norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă se menține la nivelul de 14,0% din baza de calcul.

Tabel 16. Ratele dobânzilor BNM, %

Data punerii în aplicare	Rata la depozitele „overnight”	Rata de bază	Rata la creditele „overnight”
27.11.2014	0,5	3,5	6,5
12.12.2014	1,5	4,5	7,5
30.12.2014	3,5	6,5	9,5
29.01.2015	5,5	8,5	11,5
18.02.2015	10,5	13,5	16,5
26.02.2015	10,5	13,5	16,5
26.03.2015	10,5	13,5	16,5

Spre informare: Ratele dobânzilor la instrumentele de reglementare monetară sunt adoptate de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei și intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Banca Națională a Moldovei stabilește aceste rate ținând cont de evoluțiile pe piața monetară și valutară, de situația în economia națională și de dinamica și tendințele proceselor inflaționiste și așteptările prognozate ale indicatorilor macroeconomici. Stabilirea ratelor dobânzilor la instrumentele de reglementare monetară are drept scop dirijarea condițiilor pe piața monetară, de credit și valutară, în cadrul mecanismului de transmisie a politicii monetare.

⁵ Sursa: datele oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei

Indicatori ai pieței monetare

Operațiuni de piață deschisă

Pe parcursul lunii martie 2015, pentru drenarea excesului de lichiditate din sistem, BNM a derulat pe piața deschisă licitații de vânzare a certificatelor BNM cu scadența de 14 zile. Rata medie nominală a dobânzii la operațiunile de sterilizare a constituit – 13,5%.

Soldul mediu zilnic al operațiunilor de vânzare a Certificatelor BNM a fost de circa 13 ori mai mic în luna martie 2015 față de nivelul din luna precedentă și a constituit 25,4 mil. lei.

Totodată, în perioada analizată, **BNM a livrat lichiditate în sectorul bancar prin operațiuni repo de cumpărare a VMS în volum de 1085,5 mil. lei** la o rată medie a dobânzii de 13,75% pe un termen mediu de 16 zile. Față de nivelul din luna precedentă volumul tranzacțiilor s-a micșorat cu 45,5%.

Tabel 17. Operațiuni de politică monetară ale BNM

Perioada	Repo de cumpărare a VMS			Operațiuni de vânzare a Certificatelor BNM		
	Rata medie a dobânzii, %	Termenul mediu, zile	Volumul, mil.lei	Rata medie nominală a dobânzii, %	Termenul mediu, zile	Soldul mediu zilnic, mil.lei
ianuarie 2014	-	-	-	3,50	14	3034,0
Februarie	-	-	-	3,50	14	3129,6
Martie	-	-	-	3,50	14	2403,4
Aprilie	3,75	28	80,0	3,50	14	2052,9
Mai	3,75	28	14,8	3,50	14	2009,6
Iunie	3,75	28	10,0	3,50	14	1725,8
Iulie	3,75	28	423,0	3,50	14	928,9
August	3,75	28	271,5	3,50	14	689,4
Septembrie	3,75	28	259,3	3,50	14	984,4
Octombrie	3,75	28	918,5	3,50	14	1022,6
Noiembrie	3,75	28	1129,7	3,50	14	733,5
Decembrie 2014	4,90	28	1440,5	3,78	14	886,3
ianuarie 2015	6,75	28	844,1	6,50	14	763,4
Februarie	12,03	28	1993,1	8,86	14	333,1
Martie	13,75	16	1085,5	13,50	14	25,4

Spre informare: BNM utilizează drept instrument principal al politicii monetare operațiunile de piață deschisă. Aceste operațiuni au drept scop echilibrarea cererii și ofertei pe piața monetară și permit băncii centrale să influențeze nivelul ratelor dobânzilor pe termen scurt pe piața monetară interbancară. Certificatele BNM sunt instrumentul de bază utilizat de BNM pentru sterilizarea lichidității excesive din sistem, care este predestinat pentru atingerea obiectivului principal de politică monetară. Operațiunile repo de cumpărare a valorilor mobiliare de stat – reprezintă tranzacții reversibile, destinate injectării de lichiditate.

La 5 martie 2015, BNM a anunțat completarea calendarului pentru anul 2015 al operațiunilor de politică monetară, prin majorarea frecvenței de utilizare a operațiunilor repo. Astfel, conform acestuia, operațiunile repo vor fi realizate în cadrul licitațiilor standard de două ori pe săptămână, cu decontarea în următoarea zi și vor avea scadența de două săptămâni. Rata dobânzii la operațiunile repo va fi egală cu rata de bază a BNM plus 0,25 puncte procentuale. De asemenea, calendarul prevede desfășurarea de două ori pe săptămână a licitațiilor de plasare a Certificatelor BNM pe termen de 14 zile. De menționat, că aceste măsuri au fost luate de către BNM în contextul diminuării excesului de lichiditate din sectorul bancar.

Valori mobiliare de stat

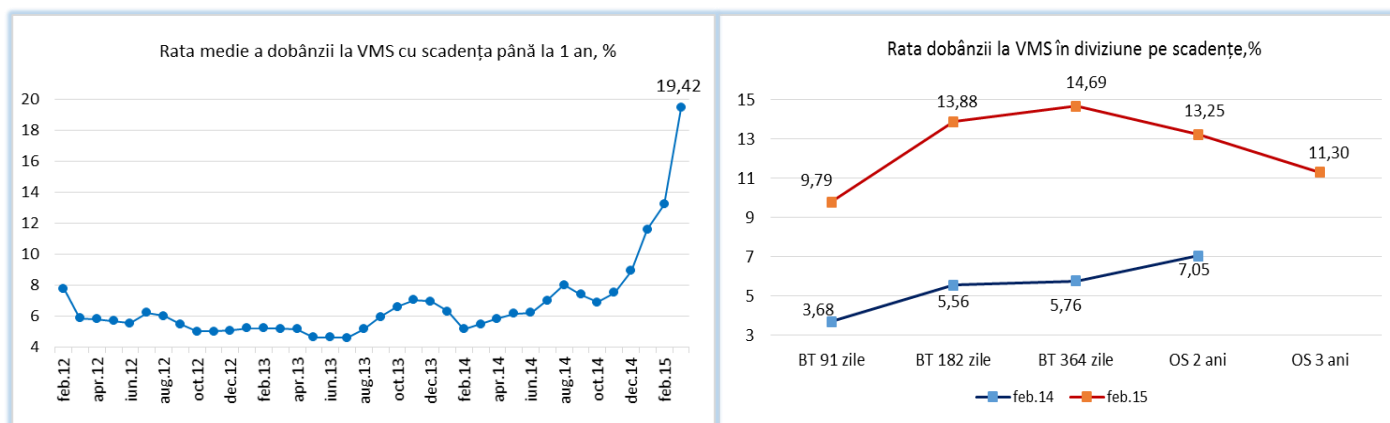
Piața primară

Pe parcursul lunii martie 2015 Ministerul Finanțelor a desfășurat 6 licitații pentru plasarea valorilor mobiliare de stat: bonuri de trezorerie (BT) de 91 zile, 182 zile și 364 zile și obligațiuni de stat cu maturitatea de 2 și 3 ani. Volumul indicativ al emisiunilor a constituit 875,0 mil. lei. **Volumul total al cererilor participanților înaintate în cadrul licitațiilor pentru plasarea valorilor mobiliare de stat nu a acoperit oferta, constituind 764,2 mil. lei, iar volumul VMS alocate a constituit 614,8 mil. lei.**

În perioada analizată ratele dobânzilor la toate tipurile de VMS plasate cu scadența până la 1 an au înregistrat creșteri considerabile față de luna anterioară.

Cea mai mare creștere a ratei dobânzii, de circa 2 ori, a fost înregistrată la bonurile de trezorerie pe termen de 91 zile, de la 9,79% în februarie la 18,21% în martie. În acest context, rata medie nominală a dobânzii la VMS cu termen până la 1 an a crescut cu 6,22 puncte procentuale față de luna februarie 2015, până la nivelul de 19,42%.

Rata efectivă a dobânzii la obligațiunile de stat pe termen de 2 ani a crescut cu 2,27 puncte procentuale constituind 15,52%, iar la obligațiunile de stat pe termen de 3 ani – s-a diminuat cu 1,05 puncte procentuale, constituind 10,25%.

Tabel 18. Ratele medii ale dobânzii la VMS emise pe piața primară, %

Perioada	VMS cu termen până la 1 an		Bonuri de trezorerie						Obligațiuni de stat	Obligațiuni de stat
			91 zile		182 zile		364 zile		2 ani	3 ani
	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii
ianuarie 2014	6,27	6,34	4,87	4,96	6,55	6,66	7,15	7,15	7,52	
Februarie	5,13	5,18	3,68	3,73	5,56	5,64	5,76	5,76	7,05	
Martie	5,46	5,51	3,85	3,91	6,04	6,13	6,27	6,27	6,06	
Aprilie	5,81	5,87	4,15	4,21	6,27	6,37	6,49	6,49	6,40	8,16
Mai	6,15	6,22	4,19	4,25	6,69	6,80	7,11	7,11	6,61	8,16
Iunie	6,21	6,28	4,07	4,14	6,74	6,85	7,22	7,23	6,98	8,16
Iulie	6,99	7,08	4,55	4,63	7,85	8,00	8,15	8,15	7,12	8,68
August	7,98	8,10	4,93	5,02	8,98	9,18	8,97	8,97	8,22	8,68
Septembrie	7,37	7,46	4,46	4,53	8,21	8,38	8,26	8,26	9,68	8,94
Octombrie	6,88	6,96	4,04	4,10	7,65	7,80	7,83	7,83	8,58	8,94
Noiembrie	7,50	7,59	4,42	4,49	8,27	8,44	8,63	8,63	8,23	8,94
Decembrie	8,90	9,01	5,16	5,26	9,42	9,64	9,99	9,99	8,95	9,20
ianuarie 2015	11,59	11,81	7,10	7,29	12,68	13,08	13,33	13,34	11,75	11,04
Februarie	13,20	13,50	9,79	10,17	13,88	14,36	14,69	14,69	13,25	11,30
Martie	19,42	20,20	18,21	19,49	19,77	20,75	20,07	20,07	15,52	10,25

La situația din 23.04.2015 în circulație se aflau valori mobiliare de stat emise la valoarea nominală în sumă de 5034,5 mil. lei.

Spre informare: Valorile mobiliare de stat reprezintă o componentă importantă pentru gestionarea datoriei publice, care permit statului de a împrumuta în condiții favorabile. Totodată, valorile mobiliare de stat sunt un instrument financiar lichid și eficient.

Volumul datoriei de stat, inclusiv volumul total al valorilor mobiliare care vor fi emise pe parcursul anului bugetar, este stabilit în Legea bugetului de stat pe anul respectiv. Pentru anul 2015, pentru finanțarea deficitului bugetar au fost prevăzute venituri din emisiunea valorilor mobiliare de stat în volum de 600 mil. lei.

Este de menționat, că ratele medii ale dobânzilor la VMS se aliniază treptat la nivelul ratelor medii la Certificatele BNM. Vânzarea titlurilor de stat este desfășurată de către Banca Națională a Moldovei în calitate de agent fiscal al statului. Piața titlurilor de stat în Republica Moldova este o piață extrabursieră, organizată prin intermediul băncilor-Dealeri primari. Clienții Dealerilor primari pot fi persoane fizice și juridice, rezidente sau nerezidente. Sistemul de Dealeri primari asigură activitatea pieței secundare a VMS.

Piața secundară

În martie 2015 pe piața secundară a valorilor mobiliare de stat cu termen de scadență până la un an au fost tranzacționate valori mobiliare de stat în volum neînsemnat, de 2,4 mil. lei, cu 47,1 mil. lei mai puțin față de luna anterioară. Rata medie nominală a dobânzii la operațiunile efectuate a crescut față de nivelul lunii precedente cu 5,74 puncte procentuale, până la 18,62%.

Spre informare: Operațiunile pe piața secundară se derulează prin intermediul băncilor-dealeri primari și au loc între băncile comerciale dar și între agenții economici ce dețin titluri de stat.

Credite / depozite interbancare

Volumul tranzacțiilor efectuate pe piața creditelor/depozitelor interbancare în martie 2015 a fost de 2,4 ori mai mic comparativ cu luna precedentă, constituind 206,5 mil. lei. Rata medie nominală a dobânzii la aceste plasamente a crescut cu 2,45 puncte procentuale față de nivelul din luna februarie și a constituit 17,21%. Totodată, și termenul mediu al tranzacțiilor a crescut până la 12 zile.

Tabel 19. Credite / Depozite interbancare

Perioada	Rata medie nominală a dobânzii, %	Termenul mediu, zile	Volumul (mil.lei)
Ianuarie 2014	8,32	11	4538,7
Februarie	9,15	10	3013,7
Martie	8,97	11	3826,8
Aprilie	9,05	11	4100,8
Mai	9,21	10	3585,3
Iunie	9,25	12	3509,3
Iulie	8,74	8	2956,9
August	8,82	8	2813,2
Septembrie	8,57	7	3028,2
Octombrie	8,68	8	3105,7
Noiembrie	8,07	6	10811,7
Decembrie	8,08	4	201,9
Ianuarie 2015	9,51	2	168,7
Februarie	14,76	8	505,6
Martie	17,21	12	206,5

Spre informare: Operațiunile pe piața creditelor/depozitelor interbancare se desfășoară între băncile comerciale în dependență de cererea și oferta la momentul tranzacției.

Piața valutară

În luna martie 2015 rulajul tranzacțiilor pe piața valutară prin virament a constituit echivalentul a 471,2 mil. dolari SUA, înregistrând o diminuare cu 26,7% față de luna precedentă. Tranzacțiile efectuate cu dolari SUA au însumat 297,3 mil. dolari SUA, sau 63,1% din total, iar cele în euro – 159,7 mil. dolari SUA, sau 33,9% din total. În structura rulajului total pe piața valutară prin virament cumpărările de valută străină contra MDL au constituit echivalentul a 183,6 mil. dolari SUA, iar vânzările – 287,6 mil. dolari SUA. Cele mai multe tranzacții (91,8%) au fost efectuate pe piața intrabancară, rulajul total al acestor tranzacții constituind echivalentul a 432,4 mil. dolari SUA. Rulajul pieței valutare spot a constituit echivalentul a 444,0 mil. dolari SUA, operațiunile swap au reprezentat 6,2 mil. dolari SUA, iar tranzacțiile forward au constituit 21,0 mil. dolari SUA.

Volumul tranzacțiilor efectuate pe piața valutară în numerar în martie 2015 a constituit echivalentul a 237,4 mil. dolari SUA, cu 24,2% mai puțin față de luna similară din anul 2014, și cu 20,2% față de luna anterioară. Din acestea, cumpărările au reprezentat 72,9% sau echivalentul a 173,0 mil. dolari SUA. Cele mai multe tranzacții (52,3% din total) au fost efectuate cu euro – echivalentul a 124,2 mil. dolari SUA, fiind urmate de tranzacțiile în dolari – 72,7 mil. dolari SUA (30,6% din total) și cele în ruble rusești – 14,7% din total sau echivalentul a 34,9 mil. dolari SUA.

Tabel 20. Evoluția operațiunilor pe piața valutară

Perioada	Piața valutară prin virament Volumul tranzacțiilor (echivalentul în mil. USD)	Piața valutară în numerar		
		Volumul operațiunilor (echivalentul în mil. USD)		
		cumpărări	vânzări	total
ianuarie 2014	674,2	224,6	72,0	296,6
Februarie	684,9	204,8	78,1	282,9
Martie	645,5	235,4	77,8	313,2
Aprilie	757,4	255,6	79,0	334,6
Mai	644,8	280,8	88,9	369,7
Iunie	800,4	281,6	91,4	373,0
Iulie	927,4	304,9	102,0	406,9
August	884,0	299,7	124,9	424,6
Septembrie	821,1	272,5	110,9	383,4
Octombrie	952,0	260,9	100,0	360,9
Noiembrie	3873,1	194,6	103,0	297,6
Decembrie	1408,4	208,5	126,0	334,5
ianuarie 2015	668,4	170,7	93,4	264,1
Februarie	643,0	158,6	138,8	297,4
Martie	471,2	173,0	64,4	237,4

În martie 2015 **Banca Națională a Moldovei a intervenit pe piața valutară interbancară** prin operațiuni spot, reprezentate de vânzări de dolari SUA în volum de 200 mii dolari SUA și vânzări de euro în echivalentul a 10,0 mil. dolari SUA, și operațiuni swap de cumpărare de dolari SUA în volum de 1,13 mil. dolari SUA și de cumpărare de euro în echivalentul a 1,82 mil. dolari SUA. Comparativ cu luna precedentă, volumul total a operațiunilor la vedere efectuate de BNM pe piața interbancară s-a micșorat considerabil, cu 115 mil. dolari SUA.

Gradul de acoperire a cererii de valută străină din partea agenților economici prin oferta netă de valută străină de la persoanele fizice a crescut de la 12,0% înregistrate în luna februarie 2015 până la nivelul de 126,7% în luna martie 2015.

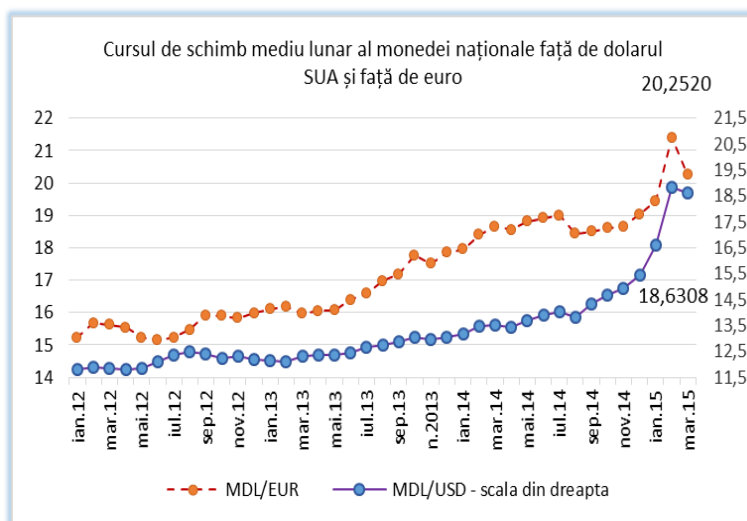
În perioada analizată oferta netă de valută străină de la persoanele fizice a crescut cu 98,7 mil. dolari SUA sau de 6,1 ori, în timp ce vânzările nete de valută către persoanele juridice s-au diminuat cu 69,0 mil. dolari SUA sau cu 42,5%. Ponderea ce mai mare în oferta netă de valută de la persoanele fizice a fost deținută de moneda europeană cu 49,2%, fiind urmată de rubla rusească cu 26,3% și dolarul SUA cu 23,7%.

Spre informare: Rulajul pieței valutare cuprinde totalitatea tranzacțiilor de schimb valutar cu excepția celor efectuate de către Banca Națională a Moldovei, care au avut loc pe cele mai diferite segmente ale pieței. Printre segmentele pieței monitorizate în particular se numără piața interbancară (tranzacțiile de schimb valutar efectuate între băncile comerciale autorizate) și piața intrabancară (tranzacțiile de schimb valutar efectuate între bănci și clienții acestora); piața operațiunilor la vedere (cu decontările ce se efectuează cel târziu timp de doua zile bancare) și piața operațiunilor la termen (cu decontările ce se efectuează de regula peste perioade fixe cum ar fi: una, doua săptămâni, o luna sau mai mult). În timp ce cursul valutar reprezintă echilibrul dinamic al cererii și ofertei de valuta în cadrul pieței, rulajul denotă activitatea generală a participanților pieței valutare.

Evoluția cursului de schimb

În luna martie 2015, **cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu dolarul SUA s-a apreciat cu 1,1% față de luna precedentă**, constituind 18,6308 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA. Față de luna martie 2014 leul s-a depreciat în raport cu dolarul SUA cu 37,9%.

În raport cu euro, leul s-a apreciat cu 5,4% față de luna precedentă, cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în martie 2015 constituind 20,2520 lei moldovenești pentru 1 euro. Față de luna martie 2014 leul s-a depreciat în raport cu euro cu 8,5%.

Tabel 21. Cursul de schimb

Perioada	Curs oficial de schimb MDL / USD				Curs oficial de schimb MDL / EUR			
	la sfârșitul perioadei	mediu	modificare (%) față de		la sfârșitul perioadei	mediu	modificare (%) față de	
			sfârșitul anului precedent	luna similară a anului precedent			sfârșitul anului precedent	luna similară a anului precedent
Ianuarie 2014	13,3899	13,1657	2,5	8,5	18,2069	17,9565	1,3	11,5
Februarie	13,6708	13,4926	4,7	11,6	18,6777	18,3998	3,9	13,6
Martie	13,4467	13,5142	3,0	9,7	18,4710	18,6626	2,8	16,8
Aprilie	13,4826	13,4324	3,3	8,8	18,6877	18,5591	4,0	15,6
Mai	13,8293	13,6752	5,9	10,7	18,8307	18,8146	4,8	17,1
Iunie	14,0166	13,9238	7,3	11,8	19,0788	18,9240	6,2	15,4
Iulie	13,9512	14,0166	6,8	10,5	18,6953	19,0042	4,0	14,6
August	13,9626	13,8330	6,9	8,4	18,3977	18,4296	2,4	8,6
Septembrie	14,5672	14,3208	11,6	11,3	18,4793	18,5135	2,8	7,8
Octombrie	14,7583	14,6715	13,0	12,5	18,5739	18,6037	3,4	4,7
Noiembrie	14,9728	14,9463	14,7	15,3	18,6882	18,6677	4,0	6,7
Decembrie 2014	15,6152	15,4354	19,6	18,3	18,9966	19,0314	5,7	6,6
Ianuarie 2015	17,9462	16,6119	14,9	26,2	20,3465	19,4419	7,1	8,3
Februarie	18,7831	18,8349	20,3	39,6	21,3178	21,4071	12,2	16,3
Martie	18,3792	18,6308	17,7	37,9	19,9075	20,2520	4,8	8,5

La 31 martie 2015 cursul oficial de schimb al leului moldovenesc față de dolarul SUA a constituit 18,3792 lei pentru 1 dolar SUA, iar față de euro – 19,9075 lei pentru euro. **De la începutul anului leul s-a depreciat cu 17,7% față de dolarul SUA și cu 4,8% față de euro.**

La situația din 31 martie 2015 **soldul activelor oficiale de rezervă (deținute în conturile BNM)** a constituit 1752,3 mil. dolari SUA, fiind în scădere cu 404,3 mil. dolari SUA comparativ cu nivelul de la sfârșitul anului 2014 și cu 974,7 mil. dolari SUA comparativ cu luna martie 2014.

Tabel 22. Activele oficiale de rezervă

Perioada	USD (milioane)	Modificare (%) față de sfârșitul anului precedent
ianuarie 2014	2812,5	-0,3
Februarie	2739,9	-0,9
Martie	2727,0	-3,3
Aprilie	2775,7	-1,6
Mai	2762,9	-2,0
Iunie	2740,9	-2,8
Iulie	2688,8	-4,7
August	2734,6	-3,0
Septembrie	2653,1	-5,9
Octombrie	2650,1	-6,0
Noiembrie	2366,8	-16,1
Decembrie	2156,6	-23,5
ianuarie 2015	1958,0	-9,2
Februarie	1799,1	-16,6
Martie	1752,3	-18,7

Tabel 23. Cursul de schimb, 2009-2014

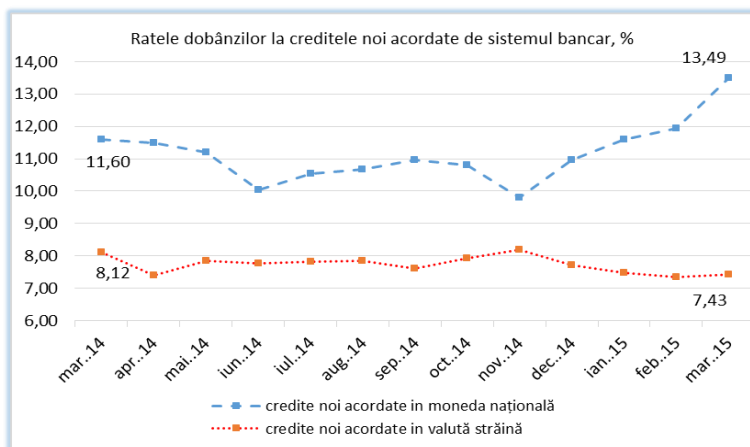
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cursul de schimb mediu, MDL/USD	11,1134	12,3663	11,737	12,1122	12,5907	14,0388
Cursul de schimb, la sfârșit de perioadă, MDL/USD	12,3017	12,1539	11,7154	12,0634	13,0570	15,6152
Cursul de schimb mediu, MDL/EUR	15,5248	16,3995	16,3369	15,5632	16,7241	18,6321
Cursul de schimb, la sfârșit de perioadă, MDL/EUR	17,6252	16,1045	15,0737	15,9967	17,9697	18,9966
Cursul de schimb mediu, MDL/RON	3,6666	3,8968	3,8565	3,4924	3,7838	4,1931
Cursul de schimb, la sfârșit de perioadă, MDL/RON	4,1595	3,7544	3,5032	3,6061	4,0241	4,2366

Piața creditelor

În luna martie 2015 s-a înregistrat o creștere cu 60% a volumului de credite noi în valută străină. Rata medie a dobânzii atât la creditele în lei a crescut față de luna precedentă.

În total au fost acordate credite noi în volum de 2352,0 mil. lei: în moneda națională – în volum de 1453,7 mil. lei și în valută străină – în volum ce reprezintă echivalentul a 898,9 mil. lei.

Rata medie de dobândă la creditele noi acordate în lei moldovenești a constituit 13,49%, în creștere cu 1,55 puncte procentuale față de nivelul din luna anterioară. Rata medie de dobândă la creditele noi acordate în valută străină a constituit 7,43% și a crescut cu 0,08 puncte procentuale față de luna anterioară.

Tabel 24. Volumul creditelor noi acordate

	Credite noi acordate în lei moldovenești		Credite noi acordate în valută străină		Total credite noi acordate
	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil. lei)
Januarie 2014	1385,0	12,29	770,7	7,83	2155,7
Februarie	1507,4	11,96	679,3	8,39	2186,7
Martie	1871,3	11,60	692,9	8,12	2564,2
Aprilie	1558,6	11,49	746,0	7,41	2304,6
Mai	1459,7	11,20	907,3	7,84	2367,0
Iunie	2506,1	10,03	709,6	7,78	3215,7
Iulie	2057,3	10,53	1813,6	7,83	3870,9
August	1661,3	10,66	1209,5	7,84	2870,8
Septembrie	1774,6	10,97	1375,1	7,61	3149,7
Octombrie	2050,3	10,80	1318,1	7,93	3368,4
Noiembrie	11458,7	9,81	9900,9	8,18	21359,6
Decembrie	2050,4	10,95	979,9	7,72	3030,3
Januarie 2015	1247,7	11,60	326,1	7,49	1573,8
Februarie	1501,2	11,94	563,3	7,35	2064,5
Martie	1453,7	13,49	898,9	7,43	2351,9

Cele mai multe credite au fost acordate pe termen mediu, mai mare de 1 an și până la 5 ani. Astfel, cele mai mare ponderi - de 34,4% și 33,8%, din total credite noi acordate în moneda națională au fost deținute de creditele acordate pe termen de la 2 până la 5 ani (rata medie a dobânzii la aceste credite a constituit 13,44%) și cele acordate pe termen de la 1 an până la 2 ani (rata medie a dobânzii la aceste credite a constituit 14,45%). La fel, din total credite noi acordate în valută străină, cele cu termen de la 2 până la 5 ani și cele cu termen de la 1 an până la 2 ani au fost majoritare (36,3% și 28,8%, respectiv), fiind acordate la o rată medie de 7,72% și 7,28%, respectiv.

În diviziune pe beneficiari, cele mai multe credite în lei moldovenești (75,8% din total credite în lei), cât și în valută străină (97,9% din total credite în valută), au fost acordate persoanelor juridice. **În luna martie 2015 persoanelor juridice le-au fost acordate credite în moneda națională la o rată medie de 13,01%** (față de 11,59% în februarie 2015) **și credite în valută străină la o rată medie de 7,42%** (față de 7,32% în februarie 2015).

Rata medie a dobânzii la creditele noi în moneda națională acordate persoanelor fizice a constituit 15,00% în luna martie 2015 față de 13,12% în februarie 2015.

În martie soldul creditelor pe sectorul bancar, conform rapoartelor prudențiale, s-a diminuat cu 2% față de luna februarie și a constituit 41974,3 mil. lei. În diviziune pe componente, este de menționat scăderea cu 8,6% a soldului creditelor în valută străină (parțial această diminuare s-a datorat aprecierii în perioada analizată a leului față de moneda europeană și dolarul SUA, dat fiind faptul că acestea sunt exprimate în MDL), cât și majorarea cu 3,1% a soldului creditelor acordate în lei.

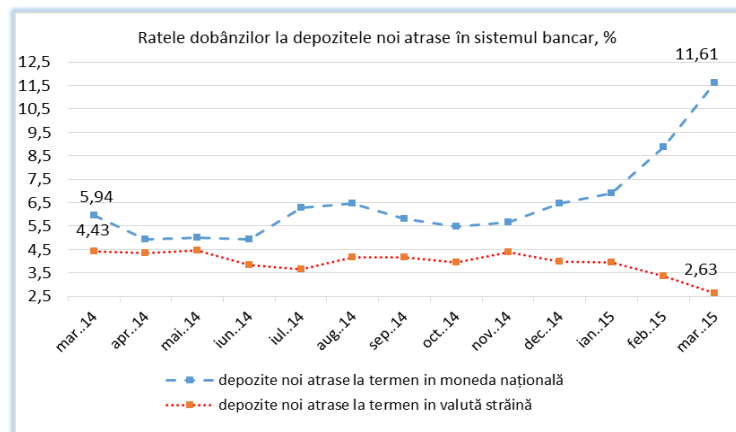
Soldul creditelor acordate persoanelor juridice a constituit 35928,8 mil. lei, sau 85,6% din soldul total. În structură pe ramuri, ponderea cea mai mare, de 32,6%, din total credite acordate de sectorul bancar, au deținut-o împrumuturile acordate comerțului (13688,5 mil. lei), urmate de creditele către întreprinderile din industria alimentară cu o pondere de 9,7%. Creditele de consum au reprezentat 7,3% din total.

Piața depozitelor

Piața depozitelor la termen a fost caracterizată în martie curent de creșterea ratei medii a dobânzii la depunerile în moneda națională, precum și de scăderea față de luna precedentă cu 38% a volumului de depozite noi atrase în valută străină și cu 8% a volumului depozitelor noi atrase în lei.

În martie 2015, **rată medie a dobânzii la depozitele noi atrase în moneda națională a crescut** cu 2,73 puncte procentuale față de luna precedentă și cu 5,67 puncte procentuale față de luna martie 2014, **constituind 11,61%.**

Totodată, **rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină s-a diminuat** cu 0,74 puncte procentuale comparativ cu nivelul din luna precedentă și cu 1,80 puncte procentuale comparativ cu luna martie 2014, **înregistrând valoarea de 2,63%.**

Tabel 25. Volumul depozitelor noi atrase la termen

	Depozite noi atrase în lei moldovenești		Depozite noi atrase în valută străină		Total depozite noi atrase
	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil. lei)
ianuarie 2014	2058,8	5,91	1182,6	4,60	3241,4
Februarie	1951,2	5,84	1284,8	4,61	3236,0
Martie	1942,8	5,94	1141,4	4,43	3084,2
Aprilie	1831,9	4,94	1167,0	4,34	2998,9
Mai	1906,6	5,00	1165,0	4,46	3071,6
Iunie	1809,7	4,92	1206,9	3,85	3016,6
Iulie	1561,5	6,30	1607,7	3,64	3169,2
August	1750,9	6,45	1937,2	4,16	3688,1
Septembrie	1854,7	5,81	1608,9	4,18	3463,6
Octombrie	1854,6	5,49	1675,9	3,94	3530,5
Noiembrie	1835,9	5,67	1701,3	4,40	3537,2
Decembrie	1845,1	6,47	1718,9	3,98	3564,0
ianuarie 2015	1948,5	6,92	1738,2	3,93	3686,7
Februarie	2539,7	8,88	2530,0	3,37	5069,7
Martie	2336,9	11,61	1571,5	2,63	3908,4

Volumul total al depozitelor noi atrase la termen în luna martie a constituit 3908,4 mil. lei, fiind în scădere cu 22,9% față de luna precedentă.

În diviziune pe termene, din total depozite noi atrase în moneda națională **cele mai atractive au fost depunerile cu termen** de la 3 până la 6 luni, acestea constituind 40,1%, iar din volumul total de depozite noi atrase în valută străină cele cu termen de la 6 până la 12 luni au deținut cea mai mare pondere – de 36,7%. Aceste depozite au fost atrase la rate medii de respectiv, 13,55% și 2,64%.

Depozitele la termen în moneda națională atrase de la persoanele fizice au constituit 75,5% din total depozite atrase la termen în lei. Aceste depozite au fost atrase la o rată medie de 13,54%. De asemenea, depozitele atrase de la persoanele fizice în valută străină au avut cea mai mare pondere – de 74,5% din total depozite atrase în valută străină. Rata medie la aceste depozite a fost de 2,59%. Rata medie la depozitele în moneda națională atrase de la persoanele juridice a constituit 5,67%, în creștere cu 0,19 puncte procentuale comparativ cu luna anterioară.

În luna martie 2015 **marja bancară la operațiunile în moneda națională** s-a diminuat până la 1,88 puncte procentuale față de 3,06 puncte procentuale în luna precedentă. Totodată, **marja bancară la operațiunile în valută străină** a crescut de la 3,98 puncte procentuale în luna februarie 2015, până la 4,80 puncte procentuale în luna de referință.

În luna martie soldul depozitelor din sectorul bancar, conform rapoartelor prudentiale, s-a diminuat față de luna precedentă cu 3,8%. Acest fapt s-a datorat în principal micșorării soldului depunerilor în valută străină (exprimate în MDL) – cu 6,8%, determinată parțial de aprecierea în luna martie a monedei naționale față de principalele valute de referință. Atât soldul depozitelor persoanelor fizice cât și soldul depozitelor persoanelor juridice au fost în scădere.

Soldul depozitelor la 31 martie 2015 a constituit 66764,8 mil. lei, din care 35007,9 mil. lei (sau 52,4%) le-au reprezentat depozitele persoanelor fizice.

IV. Situația în sectorul bancar⁶

Capitalul de gradul I* pe sectorul bancar a constituit 9044,1 mil. lei la 31.03.2015, înregistrând o creștere cu 3,9% de la începutul anului și cu 10,6% față de 28.02.2014. La 31.03.2015, toate băncile dispuneau de un capital de gradul I conform cerinței minime reglementate (≥ 200 mil. lei).

Cota investițiilor străine în capitalul băncilor a crescut cu 3,1 puncte procentuale față de 31.03.2014, consemnând valoarea de 77,4%.

Indicatorul de solvabilitate (suficiența capitalului ponderat la risc, calculată ca raport dintre capitalul normativ și total active ponderate la risc) a înregistrat o valoare inferioară cerinței minime reglementate – 14,3% (normativul $\geq 16\%$).

Activele totale pe sectorul bancar au constituit 102170,9 mil. lei la 31.03.2015, fiind în creștere cu 0,7% față de începutul anului și cu 24,8% față de luna martie 2014. Totodată, soldul creditelor (conform rapoartelor prudențiale) a crescut cu 2,8% față de începutul anului 2014, constituind 41974,3 mil. lei la 31.03.2015. **Ponderea creditelor neperformante în total credite s-a majorat cu 1,2 puncte procentuale de la începutul anului până la nivelul de 12,9% în luna martie 2015.**

Rentabilitatea activelor (ROA) a constituit 1,2% la 31.03.2015, fiind în creștere cu 0,3 puncte procentuale față de sfârșitul anului 2014 și cu 0,1 puncte procentuale în diminuare față de 31.03.2014. **Rentabilitatea capitalului (ROE)** s-a majorat față de nivelul înregistrat la începutul anului cu 3,3 puncte procentuale până la 9,7%.

Indicatorul lichidității pe termen lung pe sector (principiul I al lichidității) (active cu termenul de rambursare mai mare de doi ani/resurse financiare cu termenul potențial de retragere mai mare de doi ani ≤ 1) a înregistrat o valoare peste cea reglementată, de 1,5. **Lichiditatea curentă pe sector (principiul II al lichidității)** (active lichide, exprimate în numerar, depozite la BNM, valori mobiliare lichide, credite interbancare nete cu termenul de până la o lună / total active $\times 100\% \geq 20$ la sută) a constituit 25,2%, fiind în creștere cu 3,6 puncte procentuale față de nivelul din 31.12.2014.

Soldul depozitelor din sectorul bancar conform rapoartelor prudențiale a crescut cu 2,0% față de sfârșitul anului 2014, constituind 66764,8 mil. lei la 31 martie 2015.

La 31.03.2015 profitul aferent exercițiului pe sectorul bancar a constituit 306,7 mil. lei, fiind cu 21,7% mai mare față de nivelul înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2014.

⁶ Sursa: datele oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei

* Capitalul de gradul întâi este componenta de bază a capitalului normativ total, care include: a) acțiuni ordinare; b) acțiuni preferențiale cu dividende nefixate și acțiuni preferențiale cu dividende fixate necumulative emise cu termen nelimitat; c) surplus de capital (mijloace bănești obținute de la comercializarea acțiunilor peste valoarea nominală (fixată), incluse în punctele a) și b); d) profitul nedistribuit și rezervele obținute sau majorate ca rezultat al distribuirii profitului; e) minus mărimea calculată dar nerezerată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale; f) minus suma totală a imobilizărilor necorporale nete.

Tabel 26. Principalii indicatori pe sectorul bancar

Indicatorul financiar	Unitate de măsură	La 31.03.2015	La 31.12.2014	La 31.03.2014	Variația , %	
					31.03.2015 față de 31.12.2014	31.03.2015 față de 31.03.2014
Capitalul normativ total (CNT)	mil. lei	9403,6	9031,8	8372,4	4,1	12,3
Capitalul de gradul I	mil. lei	9044,1	8707,3	8173,9	3,9	10,6
Active ponderate la risc	mil. lei	65622,4	68378,1	35639,6	-4,0	84,1
Suficiența capitalului ponderat la risc ($\geq 16\%$)	%	14,3	13,2	23,5		
Cota investițiilor străine în capitalul social al băncilor	%	77,4	77,6	74,3		
Soldul datoriei la credite	mil. lei	41974,3	40842,0	43292,4	2,8	-3,0
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / soldul datoriei la credite (suma de bază)	%	12,9	11,7	13,2		
Soldul datoriei la credite neperformante nete / CNT	%	16,6	14,2	20,0		
Soldul activelor neperformante nete / CNT	%	21,2	19,1	28,0		
Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei	6703,4	5957,1	5691,1	12,5	17,8
Media activelor generatoare de dobândă / Media activelor	%	54,2	51,7	81,3		
Rentabilitatea activelor (ROA) ¹	%	1,2	0,9	1,3		
Rentabilitatea capitalului (ROE) ²	%	9,7	6,4	8,6		
Marja netă a dobânzii ³	%	7,11	3,8	3,7		
Indicele eficienței ⁴	%	115,4	119,3	132,2		
Principiu I- lichiditatea pe termen lung (≤ 1) ⁵		1,5	1,5	0,7		
Principiu II- lichiditatea curentă ($\geq 20\%$) ⁶	%	25,2	21,6	34,7		
Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază) / soldul depozitelor (suma de bază)	%	52,4	52,8	59,8		
Soldul depozitelor persoanelor juridice cu excepția băncilor (suma de bază) / soldul depozitelor (suma de bază)	%	25,4	26,2	29,8		
Soldul depozitelor în valută (suma de bază) / soldul depozitelor (suma de bază)	%	56,4	52,0	46,3		
Numărul instituțiilor financiare		14	14	14		
Numărul total de subdiviziuni ale băncilor		1331	1338	1293		
Numărul angajaților în sectorul bancar		10105	10218	10297		

Sursa: BNM

¹ Profit aferent exercițiului anualizat / Media activelor² Profit aferent exercițiului anualizat / Media capitalului³ Venitul net din dobânzi anualizat / Media activelor generatoare de dobândă⁴ Venitul net din dobânzi + Venituri neaferele dobânzilor / Cheltuieli neaferele dobânzilor⁵ Active cu termenul mai mare de 2 ani / Resursele financiare cu termenul mai mare de 2 ani⁶ Active lichide / Total active

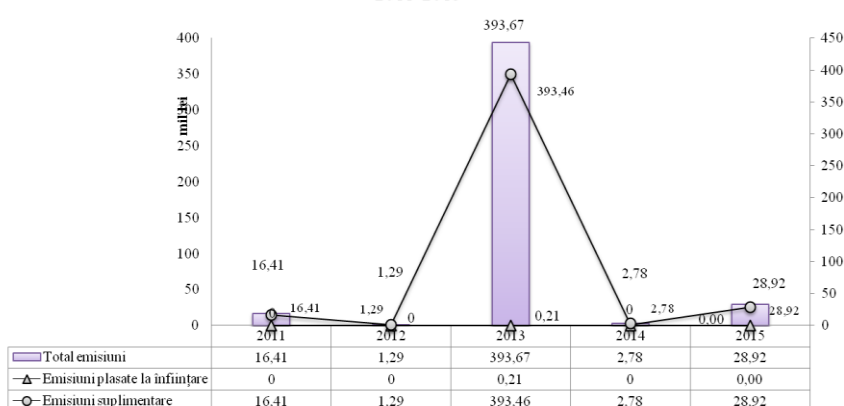
V. Piața valorilor mobiliare⁷

Piața primară

În luna februarie 2015, în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare au fost înregistrate 4 emisiuni suplimentare de acțiuni, în valoare de 28,92 mil. lei, sau cu 26,14 mil. lei mai mult față de februarie 2014.

Investițiile străine au constituit 1,80 mil. lei, reprezentând 6,22% din totalul emisiunilor din perioada de referință. Față de luna februarie 2014 acestea s-au diminuat cu 99,4%.

Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în februarie 2011-2015

Piața secundară

În luna februarie 2015 pe piața secundară au fost efectuate 265 tranzacții cu valori mobiliare în volum de 76,38 mil. lei, cu 61,52 mil. lei mai mare comparativ cu volumul tranzacțiilor efectuate în februarie 2014. **Volumul total al tranzacțiilor efectuate în ianuarie-februarie 2015 a constituit 251,38 mil. lei, înregistrând o creștere cu 174,59 mil. lei comparativ cu ianuarie-februarie 2014.**

Diagrama nr. 2 Volumul investițiilor străine în ianuarie - februarie 2011-2015

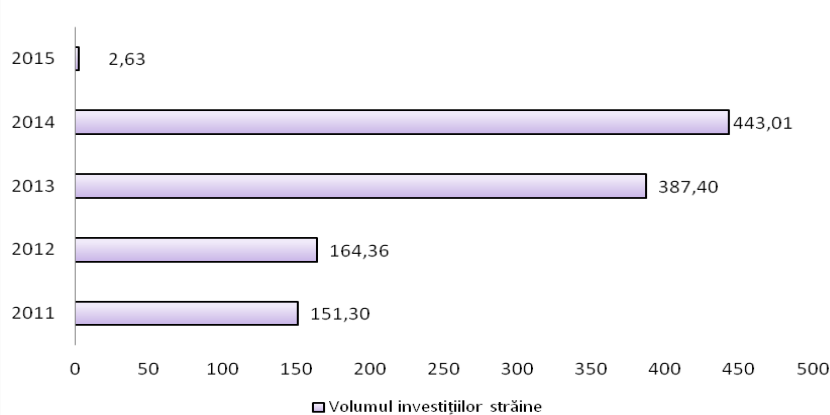
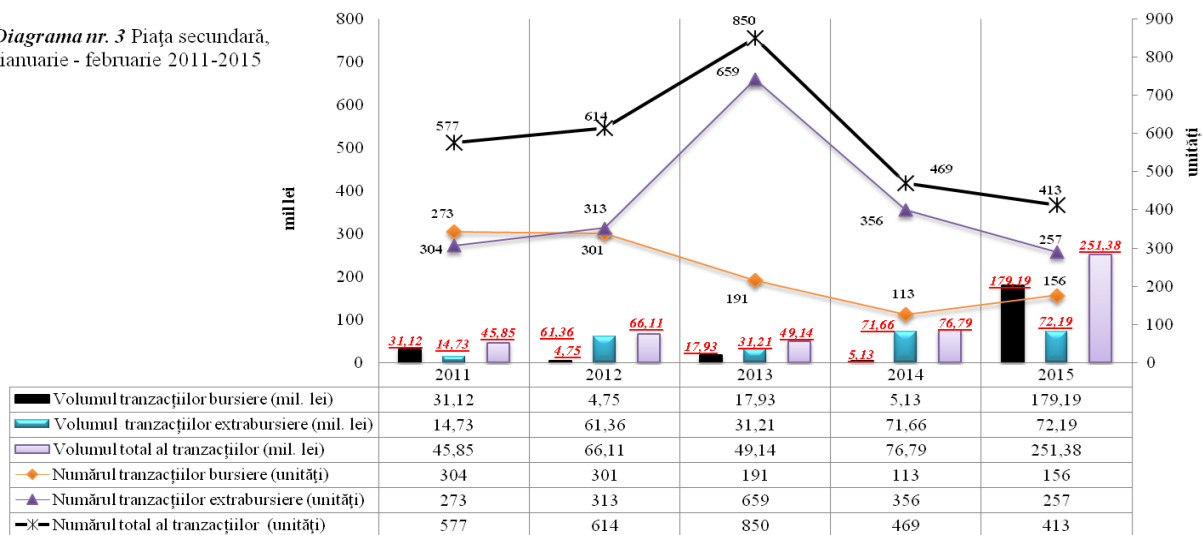

Diagrama nr. 3 Piața secundară, ianuarie - februarie 2011-2015

⁷ Sursa: datele oficiale ale CNPF

Segmentul bursier

În februarie 2015 pe piața bursieră au fost înregistrate 99 tranzacții în volum total de 8,18 mil. lei. Rulajul bursier s-a majorat de 2,4 ori față de luna februarie din anul trecut.

Ponderea tranzacțiilor bursiere înregistrate în februarie 2015 a constituit 10,7% din volumul total și 37,4% din numărul total al tranzacțiilor înregistrate în această perioadă pe piața secundară.

Tranzacțiile efectuate ca urmare a licitațiilor cu strigare (pachet unic) au însumat 7,95 mil. lei, sau 97,2% din totalul tranzacțiilor bursiere, fiind urmate de tranzacțiile de vânzare-cumpărare ce au constituit 2,6% din total.

Segmentul extrabursier

În februarie 2015 pe segmentul extrabursier au fost înregistrate 166 tranzacții în volum total de 68,2 mil. lei, în creștere de 5,9 ori față de februarie 2014.

VI. Evoluții și perspective ale economiei globale⁸

Potrivit ultimelor prognoze ale FMI privind perspectivele economiei globale publicate în raportul din aprilie curent "World Economic Outlook" economia mondială va înregistra o creștere de 3,5% în 2015 și un avans de 3,8% în 2016, în linie cu prognozele din ianuarie, după ce în 2014 economia mondială a înregistrat o creștere de 3,4%.

Conform raportului FMI, creșterea este prognozată să fie mai puternică în 2015 decât în 2014 în economiile avansate, dar mai slabă în cazul piețelor emergente, ca urmare a înrăutățirii perspectivelor pentru unele economii emergente precum și pentru exportatorii de petrol.

Experții FMI susțin că o combinație a îmbătrânirii populației, reducerea investițiilor și creșterea lentă a productivității va duce la o creștere potențială mult mai mică în economiile avansate și în piețele emergente. Astfel, în următorii cinci ani, potențialul anual de creștere economică în țările dezvoltate poate urca până la 1,6%, sub ritmul anterior crizei, făcând dificilă, din acest motiv, reducerea datoriilor publice și private. Pe piețele emergente, potențialul anual de creștere a scăzut cu circa 2 puncte procentuale în intervalul 2008-2014, până la nivelul de 6,5%, comparativ cu nivelul anterior crizei, iar FMI anticipează ca declinul va continua până la 5,2% în următorii cinci ani, ca urmare a îmbătrânirii populației, a constrângerilor structurale care vor limita dezvoltarea capitalului și a scăderii productivității.

În acest context, în multe economii avansate menținerea unor politici monetare relaxante este esențială pentru susținerea activității economice. De asemenea, este nevoie de creșterea investițiilor în infrastructură și de implementarea reformelor structurale. În multe economii emergente, spațiul de manevră oferit de politica macroeconomică pentru sprijinirea creșterii economice rămâne limitat. Însă în unele din aceste state, prețul redus al petrolului va ajuta la diminuarea inflației și vulnerabilităților externe, ceea ce va reduce presiunile asupra băncilor centrale de a majora dobânzile la instrumentele monetare.

Fondul Monetar Internațional a revizuit nivelul creșterii economice din zona Euro pentru anul 2015, de la 1,2%, la 1,5%. Îmbunătățirea se datorează prețului scăzut al petrolului, dobânzilor mici și planului Băncii Centrale Europene de stimulare financiară în valoare de 1,1 trilioane de Euro. Totodată, potrivit experților FMI există în continuare riscul unei perioade lungi cu creștere economică și inflație scăzute. În plus, un factor mare de risc pentru zona euro rămâne Grecia.

Pentru economia SUA, FMI prevede o creștere de 3,1% în 2015, ceea ce este o creștere solidă, dar mai mică decât 3,6% din prognoza FMI din ianuarie. Totuși, în opinia FMI, Statele Unite vor rămâne „motorul” economiei mondiale.

SUA

Potrivit celei de a treia estimări a Biroului de Analiză Economică a SUA, **în anul 2014 PIB real a crescut cu 2,4% comparativ cu creșterea de 2,2% înregistrată în anul 2013**. De menționat că, în trimestrul IV, 2014 economia americană a înregistrat o creștere anuală de 2,2% (față de 5,0% în trimestrul III, 2014).

⁸ Conform informației publicate de instituțiile financiare internaționale și datelor statistice ale autoritățile statelor menționate

În luna martie 2015 **volumul producției industriale** a scăzut cu 0,6% față de luna anterioară. Evoluția s-a datorat în special scăderii cu 0,7% a producției sectorului extractiv și cu 5,9% a producției de gaz și energie pentru consumatori. Producția manufacturieră a crescut cu 0,1%. Față de luna martie 2014 volumul producției industriale a crescut cu 2,2%.

Vânzările din comerțul cu amănuntul în martie 2015 au crescut cu 0,9% față de luna februarie, iar față de luna martie 2014 cifra de afaceri totală din comerțul cu amănuntul prezintă o creștere de 1,3%. De la începutul anului vânzările din comerțul cu amănuntul au crescut cu 2,2%.

Prețurile de consum în luna martie 2015 au crescut cu 0,2% față de nivelul din luna precedentă, iar față de luna martie 2014 s-au diminuat cu 0,1%.

Numărul de locuri noi de muncă create în luna martie 2015 a crescut cu 126 mii în timp ce **rata șomajului** a rămas la nivelul din luna precedentă, de 5,5% (este cel mai jos nivel începând din luna mai 2008, anterior crizei financiare). Pentru comparație, în martie 2014 rata șomajului constituia 6,6%.

UE și zona euro

Potrivit celei de a doua estimări a Eurostat, **în anul 2014 PIB real în zona euro a crescut cu 0,9% în zona euro și cu 1,3% în țările EU28** (în 2013 acesta a scăzut cu 0,5% în zona euro și a rămas neschimbat în țările EU28).

În ultimul trimestru al anului 2014 PIB real a crescut cu 0,3% în trimestrul IV, 2014 față de trimestrul precedent în zona euro, și cu 0,4% în țările UE 28. Față de trimestrul IV, 2013 PIB real a crescut cu 0,9% în zona euro și cu 1,3% în țările UE 28.

Potrivit datelor Eurostat, **în februarie 2015 producția industrială a crescut față de februarie 2014 în mediu cu 1,6% în zona euro și cu 1,4% în țările EU28**. Față de luna precedentă, aceasta a crescut cu 1,1% în zona euro și cu 0,9% în țările EU28.

Activitatea de construcții a scăzut în februarie 2015 comparativ cu luna precedentă cu 1,8% în zona euro și cu 1,2% în țările EU28. Față de luna februarie 2014 aceasta s-a diminuat cu 3,7% în zona euro și cu 2,4% în țările EU28.

În februarie 2015, cifra de afaceri în comerțul interior cu amănuntul s-a diminuat față de luna precedentă cu 0,2% în zona euro și a rămas stabilă în țările EU28, înregistrând totodată un ritm anual de creștere de 3,0% în zona euro și de 3,6% - în țările EU28.

Primele estimări ale **comerțului exterior al zonei euro** prezintă o creștere cu 4% a exporturilor în februarie 2015 față de luna februarie 2014. Importurile au rămas practic la același nivel.

Rata șomajului în zona euro a înregistrat în luna februarie 2015 cel mai jos nivel începând cu luna mai 2012, de 11,3%. În februarie 2014 șomajul înregistra o rată de 11,8%. În țările EU28 rata șomajului a scăzut la 9,8% în februarie 2015 de la 9,9% în ianuarie 2015 și de la 10,5% în februarie 2014.

În luna martie 2015, rata anuală a inflației IAPC în zona euro a crescut față de luna precedentă de la minus 0,3% la minus 0,1%. Rata anuală a inflației în țările EU28 a fost de asemenea minus 0,1%.

România

Potrivit datelor provizorii ale Institutului Național de Statistică din România, **produsul intern brut în anul 2014** a fost, în termeni reali, mai mare cu 2,9% comparativ cu anul 2013. Totodată, în trimestrul IV, 2014, produsul intern brut a înregistrat o creștere cu 0,5%, față de trimestrul III, 2014.

În luna februarie 2015 **producția industrială a României** a crescut cu 3,1% față de luna corespunzătoare din anul precedent. În primele două luni ale anului 2015, volumul producției s-a majorat cu 3,3% față de perioada similară din 2014.

Volumul cifrei de afaceri din **comerțul cu amănuntul** a scăzut în luna februarie 2015 cu 1,4% comparativ cu luna anterioară, însă a crescut cu 3,5% față de luna corespunzătoare a anului precedent. Volumul cifrei de afaceri pentru **serviciile de piață prestate populației** a crescut cu 1,6% față de luna anterioară și cu 0,2% față de luna corespunzătoare a anului precedent.

Volumul lucrărilor de construcții a crescut în luna februarie 2015 cu 5,3% comparativ cu luna anterioară, și cu 17,7% față de luna corespunzătoare a anului precedent.

În primele două luni ale anului 2015 exporturile și importurile României au crescut cu 3,6% și 3,3%, respectiv față de perioada corespunzătoare din anul precedent. Exporturile României au însumat 8,6 miliarde euro, iar importurile – 9,1 miliarde euro.

În luna martie 2015 **prețurile de consum** au crescut în medie cu 0,4% comparativ cu luna februarie 2015. **Rata anuală a inflației în luna martie 2015 a constituit 0,8%.**

În februarie 2015, **rata șomajului** a constituit 6,4% față de 6,5% înregistrată în luna anterioară, și 7,0% în februarie 2014.

Câștigul salarial mediu nominal net a constituit 1731 lei românești în luna februarie 2015, înregistrând o scădere cu 0,5% față de luna precedentă și o **creștere cu 6,5% față de luna februarie 2014.** Indicele câștigului salarial real pentru luna februarie 2015 față de luna precedentă, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum, a fost de 99,2%.

VII. Noutăți financiare

Banca Națională a Moldovei

26 martie 2015 - Decizii de politică monetară

În ședința din 26 martie 2015, Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei a decis ca rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, ratele de dobândă la creditele overnight și la depozitele overnight să rămână nemodificate la nivelurile de 13,5%, 16,5% și, respectiv, 10,5%.

(Conform informației publicate de Banca Națională a Moldovei)

23 aprilie 2015 - Eficientizarea transferurilor naționale

Începând cu 1 ianuarie 2016, sistemul bancar din Republica Moldova va implementa codul IBAN (International Bank Account Number) la efectuarea transferurilor naționale. Acest pas important pentru asigurarea unor avantaje moderne ale transferurilor respective este prevăzut de modificările și completările operate la Regulamentul cu privire la transferul de credit, aprobate recent de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei. Este cea de-a doua etapă a implementării acestui cod, prima vizând transferurile transfrontaliere.

Codul IBAN reprezintă un șir de caractere ce identifică, în mod unic, la nivel internațional, contul unui client la o instituție financiară prin recunoașterea de către orice sistem bancar operant în rețeaua SWIFT.

În scopul adaptării la noua practică, va exista o perioadă de tranziție. Astfel, până la data de 1 ianuarie 2017, băncile și alte instituții vor accepta documente de plată referitoare la conturi utilizate în baza codurilor IBAN, dar și documente ce vizează conturile existente în formula de până la implementarea codurilor în cauză.

Noile prevederi despre modul de utilizare, în derularea transferurilor naționale, a codului IBAN sunt orientate spre minimizarea erorilor, a timpului de procesare a datelor și reducerea costurilor serviciilor de transfer.

Codul IBAN aferent transferurilor internaționale a fost implementat în Republica Moldova în anul 2013.

(Conform informației publicate de Banca Națională a Moldovei)

Banca Centrală Europeană

15 aprilie 2015 - Decizii de politică monetară

În ședința din 15 aprilie 2015 Consiliul guvernatorilor BCE a hotărât ca rata dobânzii la operațiunile principale de refinanțare și ratele dobânzilor la facilitatea de creditare

marginală și la facilitatea de depozit să rămână nemodificate la nivelurile de 0,05%, 0,30% și, respectiv, -0,20%.

(Conform informației publicate de Banca Centrală Europeană)

Ministerul Economiei al Republicii Moldova

17 aprilie 2015, Chișinău – În trimestrul II al anului curent, Republica Moldova va achita pentru gazele naturale importate din Federația Rusă cu 18% mai puțin decât în lunile ianuarie-martie 2015.

Concernul rus Gazprom a informat SA Moldovagaz, că începând cu 1 aprilie va livra gaze naturale către Republica Moldova la prețul de 252,5 dolari SUA pentru o mie de metri cubi. Comparativ cu trimestrul I, pentru lunile aprilie – iunie prețul a fost micșorat cu peste 58 de dolari.

Conform contractului semnat între Gazprom și Moldovagaz, prețul de achitare pentru gazele livrate se stabilește trimestrial, în baza unei formule specializate, care are la bază cotația prețurilor la produsele petroliere de pe piața internațională din ultimele 9 luni ale perioadei precedente.

(Conform informației publicate de Ministerul Economiei al Republicii Moldova)

Serviciul Vamal al Republicii Moldova

21 aprilie 2015 - Numărul actelor obligatorii necesare vămuirii redus până la 3, iar reglementările de import/export vor fi unificate într-o baza de date gestionată de Serviciul Vamal

Prim-ministrul, Chiril Gaburici, în urma consultărilor cu reprezentanții Consiliului Economic, a solicitat crearea unui grup de lucru care să întreprindă acțiuni pentru simplificarea procedurilor de import/export.

Informația despre toate acte permissive (certIFICATE, licențe, autorizații) necesare importului/exportului va fi mai accesibilă prin accesarea unei baze de date automatizate - TARIM (Tariful Vamal Integrat al Republicii Moldova), care este gestionată de Serviciul Vamal.

În acest scop, prin Dispoziția Prim-ministrului a fost instituit un grup de lucru interministerial, care va revizui toate acte permissive la import/export, în vederea stabilirii exacte a codului mărfii pentru care acestea se aplică. În baza codificării, informația va fi introdusă în TARIM, și va putea fi consultată de toți agenți economici pe pagina Serviciului Vamal www.customs.gov.md.

De menționat, că până în prezent TARIM, cuprinde informație despre taxe și impozite percepute la trecerea frontierei, însă odată cu completarea acestuia cu acte permissive, această baza de date va deveni unică sursa oficială de informare despre toate măsurile aplicabile la import/export. Mai mult, nici-o măsură de reglementare a importului/exportului nu va putea fi aplicată dacă nu va face referința la codul mărfii și nu se va regăsi în TARIM, lucru care va aduce o mai bună transparență și previzibilitate antreprenorilor.

Concomitent, grupul de lucru va revizui cerințele privind actele necesare vămii, cu scopul de a reduce numărul acestora și stabilirii listei minime de date și documente care sunt obligatorii de a fi prezentate organului vamal în vederea acordării liberului de vamă. Astfel, atât pentru export, cât și pentru import se va propune reducerea numărului de acte obligatorii până la 3 și anume: act comercial (invoice), documente de transport și, pentru anumite categorii de mărfuri, act permisiv. În prezent, conform clasamentului Băncii Mondiale "Doing Business", pentru export sunt solicitate 9 acte obligatorii, iar pentru import - 11.

Astfel, exportatorii și importatorii, vor avea o certitudine și previzibilitate privind lista actelor permissive necesare pentru import/export, ceea ce va simplifica procedurile de vămire, va reduce timpul și costurile aferente comerțului internațional. Totodată această va asigura aplicarea uniformă a măsurilor netarifare, va minimiza riscul corupției, și va apropia Republica Moldova la standardele Europene în domeniul comerțului transfrontalier. Noile modificări vor ajuta companiile din Republica Moldova să beneficieze pe deplin de oportunitățile oferite de Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător semnat cu Uniunea Europeană.

Eliminarea barierelor din calea exporturilor este una dintre solicitările permanente care vine din partea mediului de afaceri către platforma Consiliului Economic. Totodată, aceasta este și una din recomandările principale din Briefing Book-ul elaborat de comunitatea donatorilor din Republica Moldova. Aceleași prevederi se regăsesc și în actualul Program de Guvernare al Republicii Moldova.

Proiectele de acte normative elaborate de Grupul de lucru vor fi înaintate spre aprobare Guvernului cel târziu în trimestrul III 2015.

Nota: Dispoziția este aprobată în scopul implementării legii privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor. 172 din 25.07.2014 (în vigoare 01.01.2015) și executării art.146 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora.

Din grupul de lucru vor face parte reprezentanții Serviciului Vamal (coordonator al Grupului), Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei, Agriculturii, Ministerului Culturii, Ministerului Mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății, Agenției Medicamentelor, Serviciului de Informații și Securitate, Camerei de Licențiere, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, Secretariatului Consiliului Economic de pe lângă Prim-ministru.

(Conform informației publicate de Serviciul Vamal al RM)

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

22 aprilie 2015 - Proiectul „Bugetul pentru cetățeni” în format accesibil și pe înțelesul cetățenilor

În scopul sporirii transparenței informației privind bugetul public național și componentele sale, precum și a gradului de accesibilitate a publicului la informația respectivă, Ministerul Finanțelor, la elaborarea proiectului de buget pentru anul 2015, a

inițiat întocmirea și prezentarea succintă a datelor despre buget și a indicatorilor economici care stau la baza formării acestuia, în formatul „Bugetul pentru cetățeni”.

Mai multe detalii la <http://mf.gov.md/newsitem/9652>

(Conform informației publicate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova)

Banca Mondială

8 aprilie 2015 - Banca Mondială – prognoză de recesiune economică pentru Republica Moldova în 2015; pentru a îmbunătăți perspectivele creșterii sunt necesare reforme

Produsul Intern Brut real al Republicii Moldova a crescut cu 4,6 procente în anul 2014, însă începând cu trimestrul trei ritmurile de creștere s-au încetinit. Economia este prognozată a intra în recesiune în 2015, ceea ce ar reflecta șocurile negative, provenite de la reducerea cererii externe, a remiterilor și finanțării. Prognoza pentru anul 2016 de asemenea este mai puțin optimistă, deoarece se prevede că partenerii comerciali principali din spațiul CSI se vor recupera doar treptat, iar creșterea comerțului cu UE este sub nivelul potențial. Pe termen mai lung, pentru a îmbunătăți standardele de viață ale cetățenilor Republicii Moldova sunt necesare reforme ferme pe întreg spectrul sectoarelor economice.

”Declinul economic în Federația Rusă a afectat remiterile spre Republica Moldova și veniturile publice. Anticipăm că dezvoltarea economică în Republica Moldova va rezulta într-o recesiune de 2 procente în anul 2015”, a spus Ruslan Piontkivsky, economist superior al Băncii Mondiale pentru Republica Moldova. ”De asemenea, noi am redus prognoza creșterii PIB pentru anul 2016 la 1,5 procente.”.

Deși economia Republicii Moldova a avut o prestație bună în 2014, mediul nefavorabil regional și intern a început să afecteze creșterea economică. Indicele prețurilor de consum s-a ridicat până la limita de sus a țintei stabilite de către Banca Națională a Moldovei. Deficitul contului curent în 2014 s-a majorat până la 5,7 procente din PIB, datorită unei scăderi dramatice a remiterilor și investițiilor străine. Leul moldovenesc s-a depreciat cu circa 20 procente față de dolarul SUA, iar rezervele valutare au scăzut cu 25 procente, deși la moment încă acoperă trei luni de import. Guvernul a reușit să mențină disciplina fiscală în 2014, însă în 2015 a început să se confrunte cu provocările presiunilor fiscale, care își au originea în cheltuielile mai înalte, introduse la mijlocul anului 2014.

Republica Moldova rămâne vulnerabilă în fața tensiunilor geopolitice, durabilității și transparenței sectorului bancar și a presiunilor gestionării fiscale. Autoritățile urmează să recunoască pierderile suportate de către stat în sectorul bancar, să revizuiască supravegherea prudentială și să îmbunătățească reglementarea sectorului astfel ca să minimizeze viitoarele riscuri. Republica Moldova trebuie să continue implementarea politicilor macroeconomice prudente, cu deficit fiscal redus și cu o rată flexibilă de schimb, subordonată inflației, pentru a se proteja de vulnerabilitățile din exterior.

Tema Specială a acestei ediții oferă recomandări cu privire la modalitățile de restabilire a durabilității sociale a sistemului de pensii și insistă că formula curentă a pensiilor

necesită modificări urgente pentru a preveni declinul continuu al beneficiilor. Una din reforme ar trebui să se axeze pe sistemul redistributiv (pay-as-you-go, eng.), înainte a pune în vigoare un pilon obligatoriu și pe deplin finanțabil.

”Pentru a restabili încrederea în economie, Guvernul ar putea realiza acțiuni decisive în reglementarea sectorului bancar, de rând cu aplicarea politicilor monetare pentru a ține sub control inflația”, a menționat Alex Kremer, Director de țară a Băncii Mondiale pentru Republica Moldova. “Pentru un termen mai lung am pus în evidență modalitatea prin care reforma pensiilor ar putea preveni transformarea sistemului de pensii într-un balast economic.

Notă: De la aderarea Republicii Moldova la Banca Mondială în 1992, aproximativ 1 miliard dolari SUA au fost alocați pentru circa 50 proiecte în țară. În prezent, portofoliul Băncii Mondiale include 8 proiecte active cu angajamentul total de 245,74 milioane dolari SUA. Domeniile de susținere includ reforma reglementării și dezvoltarea afacerilor, educația, guvernarea electronică, sănătatea, agricultura, mediul, și altele. Corporația Financiară Internațională a investit 259 milioane dolari SUA în 24 proiecte din diferite sectoare, iar Agenția de Garantare Multilaterală a Investițiilor a oferit garanții în suma totală de 95 milioane dolari SUA. Ambele instituții sunt membri ai Grupului Băncii Mondiale.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Băncii Mondiale)

În 2015, economia Republicii Moldova se va contracta, potrivit prognozelor FMI

Economia moldovenească în 2015 va înregistra o descreștere de 1%, iar în 2016 – creștere de 3%, potrivit prognozei Fondului Monetar Internațional ce se conține în raportul FMI „Perspectivele economiei mondiale” (World Economic Outlook) publicat în aprilie 2015.

Potrivit raportului, încetinirea creșterii creditării, scăderea exporturilor și a remitențelor vor rezulta într-o ușoară contracție a Produsului intern brut. Totodată, incertitudinea și introducerea noilor sancțiuni împotriva Rusiei pot slăbi și mai mult investițiile. De asemenea, experții FMI sunt de opinia că înrăutățirea balanțelor bancare și corporative în legătură cu recenta depreciere a valutelor naționale în toată regiunea poate genera riscuri pentru stabilitatea financiară.

Conform prognozei precedente a FMI, economia Moldovei urma să crească în 2015 cu 3,5%, în contextul intrării în vigoare a Acordului de Liber Schimb RM-UE și restabilirii cererii interne.

De asemenea, FMI estimează pentru, aproape fără excepție, toate țările CSI pentru anul acesta contracții economice. Astfel, economia Ucrainei va scădea cu 5,5% și cea a Rusiei – cu 3,8%. Totodată, statele membre ale Uniunii Europene se vor bucura anul acesta de creșteri economice. În România, spre exemplu, PIB va crește cu 2,7% în 2015 și cu 2,9% în 2016.

Notă: Potrivit prognozelor oficiale economia Republicii Moldova va scădea cu un procent în acest an. Inflația medie anuală va constitui 6,4%, iar la sfârșitul anului aceasta ar putea ajunge la 7,6%. Dolarul va fi cotelat în medie cu 20 de lei și 50 de bani, iar exporturile ar putea scădea cu 10%.

Buletinul Ligii Bancherilor din Moldova "Info Financiar" este elaborat în baza surselor oficiale de informații ale Biroului Național de Statistică, Băncii Naționale a Moldovei, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Economiei al Republicii Moldova, altor instituții guvernamentale, cât și din sursele proprii de informații ale Ligii Bancherilor din Moldova.

Sursa datelor externe este Banca Centrală Europeană, organismele financiare internaționale, statistica oficială a țărilor la care se face referință.

Toate drepturile sunt rezervate. Reproducerea publicației este interzisă.

Liga Bancherilor din Moldova

Strada Bănulescu-Bodoni 59

MD-2005, Chișinău

tel: (373 22) 22 43 85

fax: (373 22) 22 43 85

e-mail: info@lbn.md

www.lbn.md

© LIGA BANCHERILOR DIN MOLDOVA, 2013